

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

URIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 173-176 / august - septembrie 2010

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

19 ani de existență a renăscutului stat Ucraina, atât de mult visat de generații întregi, reprezintă, în fapt, supremul lor act de identitate, de stăruitoare etnicitate. Ucraina a aniversat acest act de renaștere colectivă și de hotărâre fermă de a dăinui în fața oricăror încercări.

De când și-a recâștigat independența și și-a creat un stat democratic și liber, poporul ucrainean a trebuit să facă față multor dificultăți economice și sociale. Cu toate acestea, Ucraina este astăzi un stat în plină modernizare, situându-se în topul mondial în domenii de vârf ca știința și tehnologia spațială. În ultimii ani, ea a făcut pași importanți și în direcția dezvoltării democratice, obținând realizări fără precedent în istoria sa.

În mesajul adresat poporului ucrainean cu prilejul celei de-a 19-a aniversări a independenței Ucrainei, președintele Viktor Ianukovyci i-a felicitat pe compatrioți, afirmând că puterea își concentrează eforturile spre obținerea independenței economice a țării. „Caracteristica vremurilor de azi, când Ucraina pășește în al 20-lea an

care aș vrea să trăiască copiii noștri“, a spus el. Președintele a promis că va depune eforturi pentru a edifica o Ucraină cu adevărat independentă și prosperă, în care oamenii să poată trăi demn.

Președintele va începe dialogul cu poporul referitor la reformele din Ucraina. „În săptămânile următoare voi începe un amplu dialog cu poporul Ucrainei pentru a-i ajuta pe oameni să înțeleagă scopul activității noastre și beneficiile pe care le vor aduce fiecăruia reformele“.

„Voi vizita toate regiunile Ucrainei pentru a explica și, firește, pentru a asculta. Vom face accesibile informațiile despre reforme și vom răspunde cetățenilor la întrebările pe care le vor avea“, a menționat Ianukovyci, considerând că „dialogul și transparența sunt garanția formării unei societăți informate“.

Președintele a menționat că va face tot ce depinde de el pentru ca Ucraina să se transforme într-un stat în care diversitatea culturală a regiunilor să nu îi împiedice pe oameni să se considere la fel de patrioți.

țirea uraniului. Pe lângă faptul că am susținut inițiativa partenerului nostru, aducem o nouă contribuție importantă la crearea unei lumi fără arme nucleare“, a spus el.

Conform afirmațiilor președintelui, Ucraina a intensificat relațiile economico-comerciale cu țările în curs de dezvoltare. „În primul rând cu China, țară în care voi efectua, în curând, o vizită de stat. Cu vechii noștri prieteni și parteneri fideli - țările membre ale CSI, de asemenea, cu India, Brazilia, Coreea de Sud, țările din Orientul Mijlociu“, a menționat Ianukovyci.

SUA au susținut Ucraina și poporul ucrainean de la dobândirea independenței și vor continua să o susțină pe calea valorificării tuturor avantajelor democrației și a binefacerilor acesteia, se menționează în mesajul secretarului de stat al SUA, Hillary Clinton, cu ocazia Zilei Independenței Ucrainei. „Felicitări tuturor ucrainenilor cu ocazia Zilei Independenței. Anul acesta, la 24 august, sărbătorim 19 ani de independență a Ucrainei, cinstind valorile pe care le împărtășesc nu numai

Ucraina după 19 ani de independență

al independenței sale, este aceea că puterea face totul pentru ca Ucraina să-și dobândească independența economică. Căci adevărata independență se clădește pe acest fundament“, a menționat el.

Potrivit afirmațiilor președintelui, programul său de reforme este acela al edificării independenței economice a statului ucrainean. „Este programul creării unor astfel de baze ale independenței datorită cărora sintagma „statul ucrainean independent“ să nu fie doar niște cuvinte frumoase, ci un stil de viață al întregului popor ucrainean“, a subliniat el.

Viktor Ianukovyci a menționat că lucrează la reforma justiției, care să le asigure oamenilor procese oneste și corecte, întemeiate pe lege și drepturile omului, și nu pe politică și bani.

Potrivit șefului statului, s-au făcut primii pași pentru eliminarea corupției care exercită presiuni asupra întreprinderilor mici și mijlocii și îi îndepărtează pe investitorii străini.

„Susțin și voi susține întotdeauna dezvoltarea mass-mediei puternice și libere fiindcă aceasta este esența democrației“, a spus președintele.

În afară de aceasta, el a subliniat că nu va permite ca țara să se abată de la calea democratică a reformelor „în interesul egoist al unor politicieni irresponsabili“.

Viktor Ianukovyci a mai afirmat că drumul ales de putere este extrem de complicat și greu. „Dar altă cale nu există pentru a asigura o adevărată libertate și o adevărată independență. Nu este o altă cale pentru Ucraina independentă în

Ianukovyci a spus că „efectul pozitiv al schimbărilor reale, al reformelor sistemice va fi simțit după un anumit timp, în perspectivă medie și lungă“. „Cred că știți cu toții că toate acestea nu se vor realiza, cum se spune, peste noapte“, a adăugat el.

„Succesul reformelor, afirmarea democrației nu sunt posibile fără o dezvoltare umanitară de succes. Trebuie să vorbim despre probleme sensibile ca cele legate de limbă, despre particularitățile istorice ale regiunilor, despre libertatea mass-mediei“, a menționat președintele.

Șeful statului a declarat, de asemenea, că integrarea europeană rămâne o direcție prioritară a politicii externe a Ucrainei. „Pentru prima dată de la dobândirea independenței, ne-am apropiat de obținerea statutului de membru asociat al Uniunii Europene. Sunt convins că summit-ul Ucraina-UE, care va avea loc în toamna acestui an, va reprezenta un pas hotărâtor înainte în acest sens“, a spus el.

„Normalizarea relațiilor noastre cu Federația Rusă nu lezează procesele de integrare europeană, ci dimpotrivă, le favorizează. Europa unită are nevoie de o Ucraină democratică, cu economie puternică, care, împreună cu Rusia, contribuie la consolidarea stabilității“, opinează președintele. El a apreciat că „asemenea relații cu vecinul nostru de la nord au fost restabilite în termene extrem de strânse“.

„Am ridicat la cel mai înalt nivel și dialogul nostru bilateral cu SUA, am renunțat la îmbogă-

ucrainenii, ci și americanii“, a menționat secretarul de stat al SUA. Ea a reamintit faptul că „a avut onoarea de a vizita Ucraina în luna iulie“. „M-am întâlnit cu președintele vostru, cu ministrul de externe, cu studenți și cu alte persoane gata să pună la dispoziția țării ideile și talentul lor. Progresul substanțial pe care l-a realizat țara dumneavoastră într-un timp scurt este o dovadă a hotărârii și tenacității poporului ucrainean. Statele Unite sunt mândre că vă au partener. Știm că veți continua cu aceeași perseverență și conștiințiozitate să apărați și să consolidați instituțiile voastre democratice; să dezvoltați societatea civilă și să extindeți piețele transparente, ceea ce va constitui fundamentul unui viitor stabil și îmbelșugat“, se spune în mesaj. Hillary Clinton a menționat, de asemenea, că în cursul anului viitor „parteneriatul nostru strategic ne va permite să aprofundăm colaborarea între țările noastre în diverse domenii, și anume comerțul, investițiile, creșterea economică, inclusiv energetică, dialogul politic, supremația legii, securitatea regională și integritatea teritorială. Totodată, vom căuta noi căi de extindere a contactelor și schimbărilor între oamenii noștri“.

În țara noastră, cea mai mare sărbătoare națională a Ucrainei a fost marcată în toate filialele județene ale UUR printr-o serie de evenimente: mese rotunde, expoziții de pictură, expoziții de carte și presă în limba ucraineană, spectacole culturale-artistice.

Ion ROBCIUC

Intervenții ale președintelui UUR, Ștefan Buciuta, deputat în Parlamentul României, în deschiderea și la încheierea lucrărilor Conferinței Internaționale „Dezvoltarea durabilă a Carpaților și a altor regiuni montane din Europa“

Cuvânt în deschiderea lucrărilor

Stimat auditoriu,
Dragi organizatori,

Pentru mine este o onoare că mi-ați dat posibilitatea de a participa la Conferința Internațională organizată în orașul istoric Ujhorod din regiunea Transcarpatia, zonă care se învecinează cu județul Maramureș și, în același timp, cu satul meu natal - Poienile de sub Munte.

Cooperarea îndelungată dintre regiunile noastre s-a dovedit a fi de bun augur și acum, în cadrul Parteneriatului Transfrontalier pentru Dezvoltarea Durabilă a Societății. Ca președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, particip deseori la diferite forumuri internaționale în regiunile Transcarpatia, Ivano-Frankivsk și Cernăuți, organizate de administrațiile de stat și consiliile regionale, raionale și locale, de către ONG-uri, asociații ale huțurilor și de către administrațiile unor rezervații biosferice din Carpați.

Noi susținem realizarea următoarelor proiecte:

- „ACCES“ - elaborare de studii pentru dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier între comunele Bistra (România) și Dilove (Ucraina);

cile în domeniile mediului, gospodăririi apelor și dezvoltării durabile. Una dintre prioritățile Ministerului este și conservarea biodiversității și a patrimoniului natural; valorificarea potențialului turistic și economic în conformitate cu planurile de management adecvate și cu respectarea principiilor dezvoltării durabile.

La nivel european, România deține cel mai diversificat și valoros patrimoniu natural (peste 34000 specii de plante și animale). Sunt constituite peste 950 de arii naturale protejate, suprafața totală a acestora însumând circa 7% din suprafața terestră a țării.

De asemenea, Parlamentul României, prin diferitele sale comisii de lucru, contribuie la adoptarea a diferite legi privind securitatea mediului înconjurător. Comisia pentru Relații Externe, al cărei președinte este Attila Korodi, fost ministru al Protecției Mediului și Dezvoltării Durabile, comisie în care eu dețin funcția de secretar, susține și dezbate legi privind securitatea mediului înconjurător.

Vă rog să-mi permiteți să-i felicit pe toți oamenii de știință care iau parte la această conferință și îndeosebi pe academicienii Stepan Stoiko, Fedir Hamor, Oleh Adamenko și pe ceilalți, cu care am colaborat la realizarea proiectului Crearea Rezervației Biosferice în Munții Maramureșului, care acum este în funcție sub denumirea Parcul Natural în Munții Maramureșului cu sediul în orașul Vișeu de Sus.

În numele președintelui Grupului parlamentar al minorităților, în numele președintelui Comisiei pentru Relații Externe din cadrul Camerei Deputaților și al meu personal, doresc tuturor participanților la Conferința Internațională „Dezvoltarea durabilă a Carpaților și a altor regiuni montane din Europa“ muncă fructuoasă și mult succes în finalizarea Conferinței, iar organizatorilor - sincere mulțumiri pentru invitațe.

La încheierea Conferinței de la Ujhorod

Conferința noastră nu ar fi deplină dacă aici nu ar răsună și limba română.

Participarea la Conferința Internațională „Dezvoltarea durabilă a Carpaților și a altor regiuni montane din Europa“ din partea județului Maramureș este consistentă. Sunt aici reprezentanți ai Consiliului Județean Maramureș, consilierul președintelui Mircea Man, dl Bogdan Breban, consilierul Bogdan Lazăr, membru al Asociației Euroregiunii Carpatice, primarul orașului Vișeu de Sus, ing. Vasile Ciolpan și viceprimarul Oliver Barani, din partea Parcului Natural din munții Maramureșului - dnii Vasile Cureleac și Vasile Ciolpan și din partea Uniunii Ucrainenilor din România eu și prim-vicepreședintele Miroslav Petrechi.

Pentru a realiza legături mai strânse între regiunile noastre și pentru a dezvolta turismul ecologic în vederea dezvoltării durabile a spațiului montan european este necesar să dezvoltăm infrastructura.

Pentru județele noastre, Maramureș și Satu Mare, sunt importante drumul rapid Voja, Ungaria - Baia Mare, România; repunerea în funcțiune a căii ferate dintre România și Ucraina între localitățile Tevesvo - Ucraina și Sighetu Marmăției (pe la Câmpulung) și Rachiv (Ucraina) și Sighetu Marmăției (pe la Valea Vișeuului); deschiderea unor noi căi rutiere și terestre de trecere a frontierei între Dilove (Ucraina) și Valea Vișeuului, comuna Bistra (România) prin realizarea unui pod peste râul Tisa; redeschiderea unor vechi drumuri dintre localitățile Vyškovo (Ucraina) și localitatea Remeți (la Piatra - România) și drumului pe Valea Ruscovei dintre localitățile Poienile de sub Munte (România) și Zelene (Verchovyna - Ucraina).

Consider că această întâlnire de un nivel înalt va aduce succes în dezvoltarea durabilă a regiunilor noastre, mulțumim dlui președinte al

Aspect din cadrul Conferinței Internaționale

- „ECOTUR“ - turism în zona transcarpatică;

- „CALEA POIENILOR“ - cooperare transfrontalieră pentru deschiderea unui punct de trecere a frontierei pe Valea Ruscovei, între localitățile Poienile de sub Munte (România) și Zelene (Ucraina).

Guvernul României a emis un „DOCUMENT DE POLITICI PUBLICE SECTORIALE, STRATEGICE ȘI COORDONARE A POLITICILOR STRUCTURALE“ pentru anul 2010 și, în perspectivă, pentru 2011-2013.

Titularul acestor politici este Ministerul Mediului și Pădurilor, care acționează pentru a proteja mediul și resursele naturale, cu scopul de a garanta generației actuale și celor viitoare un mediu curat și sănătos, în armonie cu dezvoltarea economică și progresul social.

Ministerul Mediului și Pădurilor elaborează strategia, promovează și implementează politi-

Consiliului Regional Transcarpatia, Mychailo Kicikovskyy, pentru această frumoasă inițiativă și vă dorim succes pe mai departe!

Ștefan BUCIUTA

Am ajuns la întâlnire cu aproape o oră mai devreme. La parterul Iulius Mall o parte din membrii ansamblului „Kozaciok” încercau calitatea scenei, în liniște am putut admira expoziția de pictură și pe cea de cărți, precum și delicatesele tradiționale care așteptau să fie degustate.

Nu peste mult timp a apărut echipa de la Iulius Mall responsabilă cu ambientul și sonorizarea: Eduard Marcu, Cătălina Pruteanu și Ștefan Zosiu.

Apare grăbit și domnul consul Vasyl Nerovnyi. Nu scap ocazia de a-l provoca la o scurtă discuție, acum când e încă lume puțină. Amabil, cu zâmbetul pe buze, îmi răspunde vădit emoționat. „Ne-am întâlnit din nou pentru a marca cea de-a 19-a aniversare a Independenței Ucrainei. Anul acesta am hotărât, ca pe lângă prezentarea culturii ucrainene, să aducem în fața privitorilor și producători din Ucraina cu cele mai reprezentative produse: celebra votcă, renumitele sucuri și diversele sortimente de pâine. Sperăm să fie acesta începutul legării unor relații între producătorii români și cei ucraineni. Sărbătoare frumoasă vă doresc”.

Îi mulțumesc domnului consul și mă îndrept către domnul Iarema Oneșciuc pe care-l întrerup din fotografiat, rugându-l să-mi destăinuie trăirile sale în acest moment aniversar. „Gândurile mele sunt aceleași cu ale tuturor celor prezenți azi aici. Suntem bucuroși că ne putem întâlni compatrioții pentru a sărbători ziua Ucrainei”.

Le văd venind și pe doamnele Aspazia Reguș și Aurora Huțanu. Le cer și lor un gând de sărbătoare. „Este o zi foarte frumoasă. Mă bucur când văd că oamenii nu uită zilele importante, iar copiii participă activ la astfel de acțiuni”, mărturisește doamna Reguș, iar sora domniei sale, Aurora Huțanu, continuă „Este sărbătoarea ucrainenilor din întreaga lume când ei au ocazia să-și prezinte cultura, meșteșugurile, într-un cuvânt sufletul. Noi, ucrainenii din România, suntem bucuroși că ne putem întâlni cu ocazia unor astfel de evenimente, că putem să ne spunem gândurile la radio, la televiziune, în presa scrisă”.

Nu se poate să-l pierd pe maestrul Mihai Pânzaru Pim. Vreau să prind în buchetul de gânduri aniversare și pe ale lui. Mi le oferă cu mult drag... „Sărbătorirea Zilei Ucrainei e deja istorie la Suceava. Sunt bucuros că am participat la toate edițiile. Celor mai mulți dintre noi folclorul ucrainean ne e familiar, deoarece am crescut unii lângă alții, dar eu rămân mereu fascinat de cântecul și dansul ucrainean. De asemenea sunt fascinat de arta plastică care a fost foarte bine pusă în valoare de Sașa (Ioan Bodnar). S-a implicat foarte mult în promovarea acestei arte. A avut inițiativa deschiderii galeriei Taras Șevcenko care a fost inaugurată cu reproduceri din operele pictate de Șevcenko. Sunt multe de spus...” Stabilim să ne întâlnim cu altă ocazie să vorbim pe îndelete despre ucrainenii, români și frumusețea sufletelor lor.

Cu niște file în față, discutând cu patos, îi zăresc pe cei doi prieteni de-o viață: Ion Cozmei și Ioan Chideșciuc. Ce simt ei într-o astfel de zi? Primul începe să vorbească Ion Cozmei. „Pentru mine Ziua Ucrainei este importantă din cel puțin trei motive: 1) prin venele mele de român curge sânge ucrainean; 2) Ucraina este țara pe care am vizitat-o de cele mai multe ori pentru a-1 sărbători pe Șevcenko; 3) traduc opera lui Șevcenko; și hai să mai trecem și un al patrulea motiv - teza mea de doctorat e dedicată lui Șevcenko”. Ioan Chideșciuc continuă: „Ziua Ucrainei e ziua țării mele, e ziua limbii mele materne, e ziua tuturor ucrainenilor, oriunde ar locui ei. O viață întregă am lucrat în școală ca profesor de limba română și de limba ucraineană sădind în sufletele copiilor dragostea pentru frumusețea și bogăția celor două limbi. Iubesc literatura, îmi place să scriu și m-am străduit să nu uităm bogăția spirituală ce ne-a fost transmisă de înaintații noștri. Doresc tot ce-i mai bun Ucrainei”.

Între timp pe scenă urcă domnul consul Vasyl Nerovnyi pentru a deschide oficial manifestările dedicate Zilei Independenței Ucrainei, evocând în discursul său drumul parcurs de ucrainenii din 24 august 1991 până în prezent și subliniind faptul că Ucraina privește cu speranță în viitor.

A urmat cuvântul plin de înțelepciune al Înalt Prea Sfinției Sale Pimen. „Conform credinței ortodoxe independența unui stat înseamnă comuniune cu celelalte state, o preocupare mai atentă, obligatorie de a promova, cultiva, dezvolta însușirile specifice ale unui om, societăți, stat, zone. Dumnezeu a dăruit fiecare om, fiecare zonă cu anumite daruri pe care noi trebuie să le dezvoltăm pe mai multe planuri. Trăirea în izolare înseamnă moarte, iar ortodoxia cultivă obligatoriu comuniunea. Lumea occidentală înregimentată în regim de globalizare este o lume săracă din punct de vedere spiritual și caută cu timiditate să se apropie de noi, deoarece felul nostru de viață e mai frumos și mai natural. Jocul și cântecul popular au moralitate, casa țărănească are frumusețea ei. Trebuie să cultivăm darurile primite de la Dumnezeu, să păstrăm cu sfințenie zestrea spirituală primită care poartă amprenta credinței ortodoxe. Iar Dumitru Stăniloae spunea că ortodoxismul este asemenea unui câmp de flori, diferite ca formă, culoare, miros. Să acceptăm diferențierea, căci orice lucru e frumos atunci când e pornit din suflet și făcut cu trudă”.

Un discurs bine documentat a fost cel al prefectului de Neamț, Mihai Archip. Domnia sa a subliniat ideea că deși ne desparte o graniță, ne leagă o mulțime de lucruri, citându-i în acest sens pe Nicolae Iorga, Petru Țuțea, Regina Maria. Notăm din cuvântul domnului Archip două nume care au înfrățit românii cu ucrainenii: „În secolul al XVII-lea, la Kiev, românul Petru Movilă este uns mitropolit, iar în secolul al XVIII-lea ucraineanul, Paisie vine la Neamț și organizează aici celebrele mănăstiri, adevărate academii duhovnicești”.

Dorin Popescu, consul la Consulatul României din Cernăuți, a adresat un apel tuturor celor prezenți pentru a sprijini Ucraina în procesul de aderare la Uniunea Europeană. „Nu putem trăi separați, căci suntem legați geografic, geopolitic; de asemenea avem în comun o experiență istorică tragică și credința ortodoxă”.

Au mai luat cuvântul subprefectul Angela Zaruțanu: „...ne leagă multe proiecte pe tărâm economic, cultural, toate sub amprenta credinței ortodoxe...”; vicepreședintele Consiliului Județean Suceava, Vasile Ilie: „...colaborăm foarte bine în o mulțime de proiecte cu Ucraina și sperăm că prin trilaterală cu Republica Moldova regiunile noastre să cunoască noi dezvoltări...”; viceprimarul Sucevei, Viorel Seredenciuc: „...ca etnic ucrainean, mă bucur să văd o sală plină; această zi ne oferă ocazia de a ne întâlni, în afară de întâlnirile de peste an...”; președintele UUR - filiala Suceava, Ioan Bodnar: „...suntem uniți, realizăm permanent schimb de zestre între cele două popoare... contribuim la sporirea bogăției spirituale a Bucovinei... salutări din partea deputatului Ștefan Buciuta...”; Valeri Karbașevskyi, deputat Ucraina: „...sunt foarte bucuros să mă aflu alături de dumneavoastră... țara noastră e asemenea unui copil în primii săi ani de viață, când mai face și greșeli... avem datoria să ne ajutăm țara să crească...”.

A urmat acordarea de premii din partea Consulatului Ucrainei la Suceava celor care au contribuit la dezvoltarea relațiilor dintre România și Ucraina, la păstrarea vie a limbii și culturii ucrainene. Au fost recompensați: Sanda Maria Ardelean, Ioan Bodnar, Mihai Maghiar, Lucia Mihoc, Iarema Oneșciuc, Mircea Șalvar, grupul „Soacrele”, Daniel Seredenciuc, ansamblul de dansuri „Kozaciok”, formația „Strunele Negostinei”.

Publicul a fost răsfățat cu cântece ucrainene în interpretarea grupului „Soacrele” și a lui Mihai Cobziuc și cu dansuri ucrainene, cărora le-au dat viață membrii ansamblului „Kozaciok”.

Toți cei prezenți au fost invitați la masă, unde în jurul unei mese bogate s-a început depararea amintirilor, legarea de noi prietenii. Și pentru că „fără cântec, nu există sărbătoare” muzica a fost la ea acasă. Au răsunat cântece populare ucrainene, dar și melodii ale duetului „Scrynea” din Cernăuți.

A fost o zi deosebită, în sufletul participanților înflorind bucuria sinceră a reîntâlnirii cu cei dragi...

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Regiunea Subcarpatică va avea reprezentant oficial în România

Regiunea Ivano-Frankivsk va avea reprezentant oficial în județul Maramureș - au comunicat, la 3 august 2010, agenției UNIAN surse din cadrul Serviciului de Presă al șefului Administrației de Stat al acestei regiuni.

Înțelegerea în acest sens a intervenit între șeful Administrației de Stat a regiunii Ivano-Frankivsk, Mychailo Vyșyvaniuk, și președintele Consiliului Județean Maramureș, Mircea Man, care au semnat, la Baia Mare, Protocolul de completări la Acordul de colaborare încheiat la 29 martie 2008.

Potrivit protocolului semnat, Administrația de Stat a regiunii Ivano-Frankivsk (Ucraina) și Consiliul Județean Maramureș (România) „vor acorda sprijinul necesar” deschiderii punctului internațional de trecere a frontierei de stat ucraineano-române Șybene (Ucraina) - Poienile de sub Munte (România) „în limitele competențelor stabilite de legislația națională a Ucrainei și României”; sunt de acord cu numirea reprezentanților oficiali ai regiunii Ivano-Frankivsk în județul Maramureș și județului Maramureș în regiunea Ivano-Frankivsk; formează grupe de lucru pe diverse domenii „în vederea realizării prevederilor Acordului de colaborare” etc.

Conform afirmațiilor guvernatorului Regiunii Subcarpatice „s-a convenit ca fiecare raion al regiunii Ivano-Frankivsk să dezvolte relații de prietenie și de colaborare cu centrele administrative românești pentru ca oamenii de afaceri ale ambelor regiuni să dispună de informații complete despre aria lor de activitate”.

„Noi îi vom susține în maximă măsură pe oamenii de afaceri români „iar ei îi vor sprijini pe businessmanii din regiunea noastră la ei acasă” a dat asigurări M. Vyșyvaniuk. Pentru rezolvarea operativă a tuturor problemelor de colaborare, va exista un reprezentant al regiunii Ivano-Frankivsk la Baia Mare, iar la noi un reprezentant al județului Maramureș.

Traducere de Ion ROBCIUC

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactori:
Ștefan Buciuta
Ion Covaci
Kolea Kureliuk
Teodor Sopco

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu

Tiparul executat la

Tipografia

„S.C. SMART ORGANIZATION SRL”

Biserica ortodoxă ucraineană din Lugoj la 20 de ani

În fața bisericii „Sf. Volodymyr“ preoții invitați și oficialitățile orașului

În orașul Lugoj din Timiș, numit, pe vremuri, și capitala culturală a Banatului, trăiește și o consistentă etnie ucraineană. Cu 20 de ani în urmă, după Revoluția din decembrie 1989, un om cu spirit ucrainean, Gheorghe Semeniuc, a aprins flacăra ucrainismului în Banat, înființând organizația ucraineană. Dar dorința lui cea mai arzătoare a fost construirea unei biserici, a unui lăcaș de rugăciune în limba maternă. Ajutat de alți ucraineni cu suflet, împreună cu părintele I. Albiciuc, care și-a lăsat casa din

din parohiile ucrainene și din parohiile ortodoxe române. Au onorat întrunirea cu prezența lor dl primar Fr. Boldea, fostul primar S. Straja, I. Martineac, președintele UUR Gheorghe Hleba, un mare număr de credincioși din Lugoj, din parohiile ucrainene, grupuri de protoerei de la parohia Știuca, Pietroasa Mare, tineri care participă la toate hramurile bisericești. De asemenea, a fost citit mesajul de către arhiepiscopul Paisie, trimis de patriarhul Daniel către

biserica ucraineană și tot clerul bisericesc. Frumoase cuvinte și învățături au rostit preoții în predicile lor, dar în mod deosebit trebuie subliniate cuvintele dlui vicar I. Pițura. Cu mari emoții își amintește Domnia Sa de ziua de 10 iunie 1990, când, ajuns în gara din Lugoj, l-a întâmpinat Gheorghe Semeniuc, și ar fi dorit ca și azi să-l fi întâmpinat la fel. Pe vremea aceea, i-a dăruit preotului I. Albiciuc o cruce s-o ducă de jur împrejurul Banatului și să înființeze parohii ucrainene. Iar acum, i-a adus în dar icoana Maicii Domnului de la muntele

Athos, pentru că astăzi s-au încununat faptele, jertfele credincioșilor, iar biserica este o corabie în care se află toți ucenicii Mântuitorului.

După terminarea Sfintei Liturghii, părintele paroh I. Albiciuc a mulțumit tuturor preoților vrednici, slujitori destoinici, subliniind importanța și semnificația acestor momente de neuitat.

Un alt moment deosebit a fost evoluția fanfarei orașului Lugoj. La urmă, în parcul bisericii s-au intonat frumoase melodii vechi, printre care și „Ana Lugojana“.

Totul a fost rânduit foarte bine. După terminarea liturghiei, toți credincioșii au primit o gustare, a fost și o masă frățească, unde au continuat amintirile. Actualul primar, Fr. Bolde, a apreciat eforturile credincioșilor ucraineni, a mulțumit comunității ucrainene, asigurându-i pe oameni că și în viitor vor primi tot sprijinul din partea autorităților orașului. La fel, fostul primar S. Straja a avut numai gânduri bune pentru ucrainenii din Lugoj.

Cuvinte frumoase a rostit dl Gheorghe Hleba, președintele UUR Timiș, și prim-vicepreședinte al UUR. De asemenea, Domnia Sa a

hramul „Sfântul Volodymyr“ a avut loc o liturghie specială, Sfânta Liturghie Arhierescă și sfințirea bisericii - o zi importantă din istoria acestei parohii, merită să fie înscrisă cu litere de aur în cartea lui Dumnezeu și în parohia bisericii, împreună cu discursul rostit de vicarul bisericilor ucrainene, I. Pițura. Sfânta Liturghie a fost oficiată de arhiepiscopul Paisie Lugojanul, vicarul bisericilor ucrainene I. Pițura, alături de un sobor de preoți

Biserica „Sf. Volodymyr“ din Lugoj

transmis un mesaj și salutări din partea deputatului nostru în Parlament și președintele UUR, dl Ștefan Buciuta. Din nou, la încheierea întâlnirii frățești, protopopul și parohul bisericii I. Albiciuc a mulțumit tuturor, rostind cuvintele: „Din buchetul multicolor bănățean fac parte și ucrainenii, cei care ne mândrim, fiindcă am reușit să fim împliniți“.

Anna BEREGHI

Momentul primirii arhiepiscopului Paisie Lugojanul

Maramureș și, împreună cu familia, la propunerea părintelui vicar I. Pițura, a venit să zidească și în Banat biserici ucrainene.

După o muncă de zile, săptămâni, luni și ani, ajutat de toți credincioșii și având susținere din partea familiei, în persoana dnei Albiciuc, care l-a urmat peste tot și tot timpul, s-a ajuns la finalizare. Prin strădania dlui Gheorghe Semeniuc de a obține actul de atribuire a terenului, ajutat foarte mult de dl primar din acea vreme, S. Straja, de autoritățile orașului, stindardul credinței s-a materializat în acest lăcaș sfânt. Ziua de 25 iulie 2010 a fost una dintre cele mai semnificative zile din viața credincioșilor ucraineni din Lugoj: s-au împlinit 20 de ani de la construirea bisericii.

În iunie 1990, a fost săvârșită prima liturghie cu ocazia sfințirii locului și a crucii pentru construirea bisericii ucrainene, care a fost târnosită de mitropolitul Banatului, Nicolae Corneanu. El a îndrumat și a ajutat cu sfaturi bune prezentând și statutul de funcționare a bisericilor ortodoxe ucrainene.

Istoria acestei biserici este lungă și semnificativă. La 25 iulie a.c., la biserica ucraineană cu

Biserica din cătunul Cruhla

În ziua de 28 august (data sărbătoririi pe stil vechi - a Adormirii Maicii Domnului), locuitorii așezării Izvoarele Sucevei au trăit un eveniment religios memorabil: Sfințirea bisericii, cu hramul Sf. Împărați Constantin și Elena, din cătunul Cruhla - satul Brodina de Sus, avându-l drept ctitori pe dl Dumitru Creuca, soția sa Elena și cei 5 copii ai lor. Pentru o astfel de zi sfântă Dumnezeu și-a deschis cerul cu mult azur și lumină, coborâtă și-n inimile credincioșilor participanți. Sfințirea a fost făcută de IPS Pimen, arhiepiscopul Sucevei și al Rădăuților, sosit într-o caleașcă trasă de cai și întâmpinat prin sunet de trâmbiță. De remarcat preocuparea deosebită a preotului Dumitriu Bogdan din satul Brodina de Sus pentru tot ce ține de ceremonia sfințirii bisericii, prezența unui sobor de peste 20 de preoți, printre care s-a aflat ca invitat și preotul paroh Petru Valentin Ardelean din satul Izvoarele Sucevei, participarea protopopilor de Câmpulung și Rădăuți. După sfințire, prin altar au trecut peste 1000 de oameni. Agapa frățească a fost plătită de ctitor.

Lucrarea a durat 4 ani, incluzând un praznicar, o clopotniță cu două clopote și un gard împrejmuitor din fier forjat. Construcția bisericii i-a avut ca meșteri pe frații, Țega Petru și Dumitru. Toate podoabele bisericești din interior (candelabru central, catapeteasmă, icoane aplicate pe lambriuri din larice, obiecte de mobilier etc.) au fost procurate de către ctitori, care, după datina ținutului, își doreșc ca valoarea contribuției sale să fie știută numai de Dumnezeu.

Decebal Alexandru SEUL

Albumul „Cusături huțule“ de Miroslava Șandro

Ediția întâi și a doua
- Note de lector -

Comunitatea ucraineană din sudul Bucovinei în perioada comunistă (1945-1989) a avut fericita ocazie de a-și avea ca mentori spirituali o pleiadă de personalități devotate trup și suflet cauzei neamului ucrainean, credinței, istoriei, culturii, limbii materne, folclorului literar și muzical, tradițiilor și învățământului, precum Isidor Tomiuc și familia Hortyk (Rădăuți), Nicolae Ceredarec, familia Socoliuc și frații Zahariciuc (Suceava), frații Iaricevski și Ioan Costiuc (Siret), frații Racocca (Măriței) și familia Miroslava și Danylo Șandro (Nisipitu) etc.

Dacă Danylo Șandro (1914 - 2003) s-a dedicat organizării învățământului în limba ucraineană și scria povestiri pentru școlari, soția sa, învățătoarea Miroslava Șandro (1916-1983), pe lângă formarea educativă a copiilor și tineretului, a strâns și a publicat două volume de folclor literar ucrainean „Oi kovala zozulecika“ („Cum mai cântă cucul“ - 1974) și „Spivanociky moi liubi“ („Cântecele mele dragi“ - 1977). A fost învățătoare de excepție și, împreună cu soțul, a educat copii la școlile din Climăuți, Rogojești, Căndești și Nisipitu. În ultimele trei localități, populația era preponderent ucraineană și sub regimul comunist, în special după 1960, au dus o intensă și riscantă luptă cu organele de stat pentru dreptul de a preda în școli limba maternă, ucraineană. În special, Danylo Șandro și Iuri Racocca au fost hărțuiți puternic de securitatea acelor timpuri pentru că cereau dreptul de a învăța în limba maternă și adesea au fost amenințați cu înlăturarea din învățământ.

Miroslava Șandro, născută Copaciuc, a primit încă din copilărie o

trainică educație național-patriotică, fiind crescută în spiritul dragostei față de poporul ucrainean și cultura sa, față de limba și tradițiile sale, purtând un respect deosebit pentru valorile spirituale ale celorlalte naționalități cu care conviețuiau, fără excese naționaliste sau șovine.

Peste tot, pe unde pașii de dascăl de țară o purtau, Miroslava Șandro a fost vrăjită de creația populară, literară și muzicală, de tradițiile și etnografia ucrainenilor sau a huțurilor. Astfel că, sacrificând timp și efort fizic și intelectual, Marea Doamnă Învățătoare culege și prelucurează cusăturile și broderiile huțule, peste 1500 de modele. Și ca toate acestea să nu se piardă, s-a decis să le ofere oamenilor. Astfel a început un lung travaliu de pregătire a materialelor culese pentru a fi publicate. Așa că reușește să-și întocmească cartea sa de suflet, numită Albumul „Cusături huțule“ care a avut o istorie deosebită și nedorită. Numai prin insistența deosebită a feciorului ei, Ostap Borodai-Șandro, după o așteptare de 23 de ani, albumul va putea vedea lumina tiparului. Astfel, după moartea autoarei, în 2005, apare ediția întâi a albumului „Cusături huțule“, apărută, în colaborare, la două edituri - Kriterion (Cluj-Napoca) și Bukrek (Cernăuți), în condiții grafice deosebite. Cartea-album cuprinde, la început, studiul științific „Vrăjită de lumea frumosului“ semnat de Raisa Zaharciuk - Ciuhai, profesor doctor în studierea artelor de la Lvov, apoi „Broderiile huțule din ținutul bucovinean în România“ semnat de autoare. Ambele studii sunt teoretice și transpuse în limbile - ucraineană, română și engleză. Urmează 224 de modele - planșe - de broderie huțulă. Între partea teoretică și planșe apare o pagină de vocabular unde 62 de termeni tehnici, specifici din domeniul broderiilor sau cusăturilor, sunt explicați numai în limba engleză.

Ediția a II-a a acestui album a apărut recent, în 2010, în colaborare, la editurile, „Lidana“ (Suceava) și „Bukrek“ (Cernăuți), cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor din România, Uniunii Ucrainenilor din România și al Administrației Regionale Cernăuți din Ucraina. Ediția a doua are același format și conținut ca și prima, având în plus - „Schită de portret: Miroslava - Olga Șandro“ semnată de Ostap Borodai-Șandro (fiul cel mare al autoarei) în care se descrie pe larg viața zbuciumată și multilaterală a autoarei și a familiei sale. Se adaugă încă un capitol nou, 430 de modele - planșe de broderii. Deci,

ediția a doua este net îmbunătățită și a apărut tot în trei limbi - partea teoretică - și în condiții grafice remarcabile. De asemenea, sunt înserate multe fotografii semnificative din viața personală și familială a autoarei care întregesc minunat informații despre biografia și activitatea acesteia. Sunt integrate în acest capitol și fragmente dintr-o mulțime de articole în care sunt evocate pregnant rolul jucat de familia Șandro în activitatea școlară, obștească, culturală și de culegere de folclor și de piese muzeistice, care devedesc păstrarea identității ucrainene.

Subliniem că Muzeul Etnografic al Huțurilor, organizat de familia Șandro la Nisipitu, a fost vizitat de mulți iubitori ai etnografiei huțule, din țară și de peste hotare, și apreciat de specialiști în domeniu. Despre activitatea lor etnografică s-a știut nu numai în România, ci și în Ucraina și în Canada. Despre ei au scris, apreciind activitatea lor, oameni de cultură, precum Emil Satco în Enciclopedia Bucovinei, Mykola Bohaiuc și Oleksa Romanet (Cernăuți), Mychailo Myhailiuc și Ioan Rebușapcă (București) etc.

Vom însera câteva idei desprinse din cele trei părți teoretice ale ultimei ediții:

a) „Trăind între huțuli mai bine de patru decenii, pentru că încă de mic copil am venit în munți, împreună cu părinții care au lucrat acolo ca învățători, am avut suficient timp să observ tot ce mă fermeca. Pe lângă cântecele care m-au vrăjtit de îndată ce le-am auzit și le-am înțeles, am început să mă interesez de minunatele broderii huțule viu colorate. Dragostea pentru ele, încă din fragedă copilărie, mi-a insuflat-o mama Olga Copaciuc. Ea întotdeauna, în timpul ei liber, nu lăsa acul-minune din mână, făcea tigheluri mărunte, imprimând pe pânză modele de basm. Și astăzi păstrez ștergare, covorașe, draperii, brodate de scumpa mea mamă.

Ele reprezintă pentru mine o comoară de neprețuit (...). Broderiile huțule sunt opere de artă populară originale care se disting prin armonie deosebită, îmbinare perfectă a materialelor, a tehnicii de realizare, a ornamentelor, a pozițiilor și gamei de culori. Eu am selectat modele geometrice, aparținând în special satelor Ulma, Nisipitu și Brodina. Ofer modelele ca să fie alese pentru brodat, după propria dorință, pentru a da frâu liber fanteziei și că acestea sunt broderii autentice ale huțurilor care trăiesc în România“ (Miroslava Șandro);

b) „Broderia huțulă este un

fenomen unic în cultura artistică a poporului ucrainean. La ea, ca la un izvor dătător de viață, apelează cercetătorii din diferite profiluri pentru a oglindi mai profund temele tradiționale vechi ale vieții materiale-spirituale a huțurilor. Broderia lor s-a dezvoltat pe făgașul general al evoluției artei brodatului a poporului ucrainean, având ca bază cultura veche rusă. Pe parcursul secolelor în această regiune etnografică a Ucrainei a continuat procesul complex de cristalizare a canoanelor artistice și de stil în broderie“ (dr. Raisa Zaharciuk - Ciuhai);

c) „Nu o dată am trecut pragul casei regretatei Myroslava Șandro care nu era pricepută numai în cusături. Avea un talent deosebit în încondeierea ouălor. S-a străduit mereu ca ouăle încondeiate să păstreze specificul huțul, având coloritul original. Ea cânta bine la vioară și chitară. Ușa școlii din Nisipitu, unde locuia familia de învățători Miroslava și Danylo Șandro, era mereu deschisă. Aici, ei au înființat un muzeu sătesc cu obiecte huțule. Muzeul era vizitat de numeroși specialiști etnografi, folcloriști și diverși colecționari“ (în. Iuri Cega);

d) „Nu întâmplător, în această școală [e vorba de Școala Nisipitu] unde au muncit și au locuit aproape 20 de ani părinții mei, total renovată și modernizată recent, pe data de 21 martie 2009, în preajma comemorării a 26 de ani de la trecerea mamei mele la cele veșnice, cu sprijinul aceluiași iubitor de frumos, dascălul Gheorghe Cega, coroborat cu cel al autorităților locale, a fost inaugurat Muzeul Memorial Miroslava și Daniel Șandro (subln. n. V.N.) (Ostap Borodai-Șandro).

Având o valoare etnografică deosebită și o ținută grafică de excepție, albumul „Cusături huțule“ de Miroslava Șandro nu trebuie să lipsească din biblioteca nici unui ucrainean (huțul) și nu numai. Albumul întruchiează cartea de aur a înțelepciunii huțurilor (ucrainenilor). Numai privind prin răsfoirea paginilor te încarci cu energii sufletești, dându-ți seama ce frumuseți sociale pot crea oamenii simpli din popor, mai ales femeile huțule (ucrainencele). Bravo lor!

prof. Vichentie NICOLAICIUC

Profesorul Onufrie Vințeler la 80 de ani

Este relaxant și generează mare satisfacție sufletească să scrii despre un om, de prietenia și colaborarea căruia ai avut privilegiul să te bucuri de-a lungul anilor într-o epocă bogată în evenimente, extrem de complexă și contradictorie. O epocă condamnată acum, în multe privințe în mod justificat, dar care a avut un merit incontestabil, și anume a oferit celor săraci posibilitatea de a se realiza material și spiritual, lucru de neconceput în România dinaintea celui de-al Doilea Război Mondial. În această epocă, Onufrie Vințeler a ajuns, din modestul fiu de țaran, dintr-un sat de pe Valea Mureșului, în vârful cel mai înalt al Cetății Academice, acela de profesor la prestigioasa Universitate „Babeș-Bolyai“ din Cluj-Napoca și *doctor honoris causa* al Universității „Lucian Blaga“ din Sibiu, având în spatele său o activitate științifică de prestigiu, unanim apreciată.

Din multele și dese noastre dialoguri am aflat despre visele ce i-au legănat tinerețea. Cel mai mare vis al tânărului Firucu, primul din cei șase copii (născut la 10 august 1930) ai gospodarilor Ioan și Minodora Vințeler, a fost acela de a depăși condiția părinților și rudelor sale, de a nu rămâne la coarnele plugului și de a ajunge om cu multă carte. Ambiția și stăruința, ajutate de calități native, l-au făcut pe tânărul Firucu să traverseze viața și să-i învingă greutățile, ajungând cu bine la țărnul visurilor sale.

Astfel, terminând cele șapte clase în comuna natală, Căptălan, la vârsta de 15 ani, ia viața în piept și se califică lăcătuș mecanic la Depoul CFR Sibiu, de unde, datorită unor calități sesizate de profesorii săi, este selectat pentru Facultatea Muncitorească, intrând apoi, în anul 1952, la Facultatea de Filologie a Universității din București. După terminarea primului an de facultate, i se propune să-și continue studiile în URSS, propunere pe care o acceptă. Ajungând la Moscova, este repartizat la Saratov, pe Volga, unde trece direct în anul II de studii. La Facultatea de Filologie din Saratov intră în contact cu o serie de iluștri profesori universitari, reputați lingviști, care i-au marcat toată cariera. După doi ani, a fost transferat la Universitatea „M. V. Lomonosov“ din Moscova, unde a terminat anii IV și V (1955-1957), elaborându-și lucrarea de licență cu titlul „Interacțiunea dintre limbi“ (concret, dintre limbile slave și limba română), sub conducerea reputatului indoeuropeanist V. V. Ivanov. La susținere, în calitate de referent oficial, l-a avut pe cunoscutul romanist R. A. Budagov. Comisia a propus ca lucrarea sa de licență să fie transformată în teză de doctorat.

La terminarea facultății, în 1957, a fost repartizat la Catedra de limba rusă a Facultății de Filologie din cadrul Universității „V. Babeș“ din Cluj, unde parcurge toate treptele carierei universitare, devenind profesor și conducător de doctorat. Titlul de doctor în științe filologice îl obține în 1965, în urma susținerii tezei intitulată „Construcții prepoziționale care exprimă relații obiectivale“, la aceeași catedră a Universității din Moscova, la care și-a susținut și teza de licență, dar cu un alt conducător științific.

În paralel cu activitatea didactică, Onufrie Vințeler a desfășurat și o bogată activitate de cercetare științifică, remarcabilă și prin varietatea ei tematică. Astfel, problemele de lexicologie și lexicografie au stat în atenția sa încă din facultate, publicând câteva studii cu privire la elaborarea unor tipuri de dicționare, iar în anul 1974 a tipărit, în colaborare cu dna M. Burcă, primul „Dicționar de antonime ale limbii române“, bine primit de către specialiști, dovadă

fiind cele 56 de recenzii în limba română, germană, maghiară și rusă.

Au urmat alte dicționare de antonime, cel publicat la Chișinău, în 1997, apoi Dicționarul de antonime, publicat la Editura „Lucman“ din București, în 1998, care a întrunit până în prezent șase ediții. Cel mai amplu Dicționar de antonime apare în două volume la Editura Dacia din Cluj-Napoca, în 2002. Profesorul O. Vințeler este singurul specialist român care a elaborat și publicat dicționare de antonime, sinonime, omonime, neologisme, explicativ, bilingv și poliglot. De asemenea, domnia sa a elaborat și publicat, în 1999, Dicționarul ucrainean-român, care a fost premiat de Fundația Dacia. Pe lângă dicționare, profesorul O. Vințeler a publicat studii de onomastică, etimologie, gramatică și lexic. Un număr însemnat de articole a publicat și peste hotare: la Moscova, Leningrad, Kiev, Prešov (Slovacia), Tbilisi și Chișinău.

În ultima perioadă, tematica scrierilor sale a depășit stricta specializare, orientându-se și spre domenii precum istoria, literatura, memorialistica etc. Astfel, printre cele 37 de cărți publicate până acum, regăsim și următoarele titluri: „Din culisele luptelor pentru Ardeal“ (în colaborare), „La început a fost cuvântul Ardeal“, „Portrete și cărți“ vol. I și II, „Aforisme“, „Căptălania“, „Ultimul vals sau Lebăda neagră“ etc.

Urmărind lista cărților publicate ai putea crede, la prima vedere, că profesorul O. Vințeler a fost și este un om exclusiv al bibliotecii. Nimic nu ar fi mai greșit decât o asemenea concluzie! Pe lângă faptul că Onufrie Vințeler a fost un dascăl care, prin cursurile sale consistente și sistematice, a trezit interesul studenților pentru specialitatea aleasă, a fost și este un îndrumător de cercetare științifică a studenților și doctoranzilor săi. Multe generații de studenți, profesori din învățământul preuniversitar și doctoranzi s-au bucurat de îndrumările sale competente. Nu putem să nu amintim, în acest context, contribuția substanțială a profesorului O. Vințeler la formarea intelectualității ucrainene din România și să nu menționăm câteva exemple de elaborare a tezelor de doctorat sub conducerea domniei sale. Astfel, profesoara Odarca Bout-Ardelean, Cristina Bumbar, Ioan Herbil, Mihaela Semeniuc (Herbil) și alții s-au bucurat de conducerea competentă de către domnia sa a procesului de elaborare și susținere cu succes a tezelor de doctorat. Aceștia au devenit, la rândul lor, cercetători valoroși în domeniul științelor filologice. Mai mult decât atât, datorită domniei sale și existenței secției ucrainene, s-a putut realiza susținerea tezei de doctorat la Universitatea clujeană, în co-tutelă cu Universitatea „Iuri Fedkovyci“ din Cernăuți, de către Genoveva Voloșciuc pe tema „Tradiția creștină în opera Natalenei Koroleva“, pregătită sub îndrumarea profesorului Volodymyr Antoficiuk.

Un caz aparte, pe care trebuie să-l amintim, legat de contribuția profesorului O. Vințeler la dezvoltarea intelectualității și culturii ucrainene din România, este cel al conducerii tezei de doctorat al lui Ion Petrovai, care și-a propus să cerceteze aportul intelectualității ucrainene din Maramureș la dezvoltarea culturii acestui colț al României, teză care s-a materializat într-o frumoasă carte dedicată multiculturalității din această zonă-unică a țării noastre. Prin publicarea acestei cărți la „Institutul de Studii Transilvane“ al Academiei Române din Cluj-Napoca, Ion Petrovai a făcut cunoscut pentru cititorul român fenomenul cultural ucrainean de excepție din România de după cel de al Doilea

Război Mondial și până în prezent.

Contribuția cea mai importantă, însă, a profesorului O. Vințeler la dezvoltarea culturală a comunității ucrainene din România este legată de activitatea Asociației Culturale „România-Ucraina“, care a luat ființă, la inițiativa sa, în 1995 și al cărei președinte a fost de la înființare și până în prezent. Înființarea acesteia a permis să acționăm, cei care i s-au alăturat, în mod legal, metodic și în văzul lumii în favoarea intereselor culturale ale comunității ucrainene din România. Acțiunea Asociației a fost orientată în două direcții principale: 1) înființarea Secției ucrainene la Universitatea „Babeș-Bolyai“ din Cluj-Napoca și 2) dezvoltarea colaborării între Universitatea clujeană și universitățile din Ucraina. În primăvara anului 1999, dl O. Vințeler semnează, în numele Asociației, cererea către Senatul Universității „Babeș-Bolyai“, pentru înființarea secției ucrainene. Cererea a fost aprobată și astfel, începând cu anul școlar 1999/2000 secția ucraineană a devenit fapt istoric. Un deceniu și jumătate de activitate a Asociației, a confirmat, în mod strălucit, justetea deciziei noastre de a înființa secția ucraineană și de a ne îndrepta spre colaborarea cu universitățile din Ucraina. Rezultatele sunt mai mult decât notabile: anul acesta am organizat la Cluj-Napoca Simpozionul științific internațional dedicat împlinirii unui deceniu de la înființarea secției ucrainene, cu participarea remarcabilă a unor profesori din Cernăuți, Kiev și Ujhorod. De fapt, acesta a fost cel de-al doilea simpozion internațional dedicat culturii ucrainene, organizat de Catedra de filologie slavă a Universității „Babeș-Bolyai“, de Asociația Culturală „România-Ucraina“ și Uniunea Ucrainenilor din România, primul desfășurându-se cu trei ani în urmă.

Scriind aceste rânduri despre rolul Asociației Culturale „România-Ucraina“, nu putem să nu amintim numele celui care a inspirat înființarea acesteia și a secției ucrainene. Este vorba de profesorul emerit al Universității „Taras Șevcenko“ din Kiev, Stanislav V. Semcynskyi, un mare lingvist romanist și românist, cel care a înființat și condus decenii de-a rândul seminarul de limba română la Universitatea kieveană. El a înființat Asociația de prietenie cu România, la scurt timp după proclamarea independenței Ucrainei în 1991, și a sugerat profesorului O. Vințeler să înființeze o Asociație similară în țara noastră. Iată de ce, în semn de prețuire și pentru meritele deosebite în promovarea limbii și culturii române în Ucraina și în tot spațiul sovietic, Asociația Culturală „România-Ucraina“, personal profesorul O. Vințeler a inițiat acordarea titlului de *doctor honoris causa* al Universității „Babeș-Bolyai“ din Cluj-Napoca ilustrului profesor Stanislav Semcynskyi, eveniment realizat la data de 2 iunie 1997.

Multe acțiuni pe care O. Vințeler le-a întreprins în sprijinul comunității ucrainene din România ar mai putea fi amintite, însă, credem că cele menționate sunt mai mult decât suficiente pentru a evidenția meritul deosebit al domniei sale în promovarea limbii și culturii ucrainene. În semn de prețuire pentru tot ceea ce a făcut pentru comunitatea ucraineană, îl proclamăm, în numele ucrainenilor din România, la ceas aniversar, Membru de onoare al comunității ucrainene și îi urăm mulți ani cu sănătate pentru a putea sprijini și în continuare procesul de dezvoltare a ucrainisticii din țara noastră.

Ivan SEMENIUC
Ivan ARDELEAN

Manifestare culturală a ucrainenilor la Gottlob

Comuna Gottlob, situată la circa 70 de km de Timișoara, și-a îmbogățit zestrea culturală prin reactivarea etniei ucrainene.

După cum am înțeles din discuțiile cu primarul Gheorghe Nastor, Gottlobul, locuit mai demult de germani, cu timpul, prin plecarea lor, a fost populat mai întâi de bihoreni de prin Beiuș, iar apoi de maramureșeni, români și ucraineni, deopotrivă. Acum, în sat există o puternică comunitate

Nicolae, s-a căsătorit și locuiește în satul Variaș, unde este profesor de limba ucraineană și creator de literatură. M-am deplasat în județul Timiș și la Gottlob cu speranța că îl voi întâlni pe Corneștean -tatăl și vom putea sta de vorbă pentru a depăna amintiri de la Liceul Ucrainean din Sighet, pe care l-am absolvit amândoi în anii șaizeci, dar din păcate el era încă internat într-un spital din Timișoara, iar mie timpul nu mi-a permis să-l vizitez; în schimb i-am vizitat familia, la Gottlob.

La Timișoara am ajuns seara târziu cu mașina personală, însoțit de soția mea, iar dimineață, împreună cu președintele filialei UUR, Gheorghe Hleba, și cu secretarul organizației Timiș, juristul Ștefan Buciuta, ne-am îndreptat spre Gottlob. Era a doua oară când vizitam această frumoasă localitate. Ne-am oprit la primărie, unde am fost întâmpinați de câțiva consilieri locali și de primarul comunei, dl Gheorghe Nastor, bihorean de origine, cu vechi stagii în administrația locală. Pricpearea lui și-a pus amprenta asupra dezvoltării localității, despre care putem spune că se apropie, ca aspect, de o localitate urbană din Occident, cu străzi largi, asfaltate și pietruite, cu construcții moderne.

Festivalul Lubeniței, care este brandul acestei localități, organizat în acea zi, a avut loc într-un parc cu scenă în aer liber, situat lângă o frumoasă bază sportivă. Am remarcat pe clădirea ce străjuiește baza sportivă următoarea inscripție: „Gottlob, Asociația Sportivă: Spartak Gottlob 1927“, denumirea asociației dată de germani, pri-

mii locuitori ai acestei comune. În jurul bazei sportive și a scenei era o mare forfoță, totul se amenaja, se uda gazonul, se vopseau gardurile și băncile, practic, localitatea se pregătea de sărbătoare.

Comunitatea ucraineană din localitate a dorit să își etaleze formațiile artistice înaintea festivalului, pentru a ieși mai bine în evidență.

De pregătirea practică a acțiunilor s-a ocupat viceprimarul Cristian Cerba, care a reușit să amenajeze la timp amplificarea, pentru ca apoi să poată începe spectacolul propriu-zis.

În drum spre scenă, am întâlnit o doamnă cu un copil în brațe. Fetița, după cum spunea dna, avea 9 luni - cel mai tânăr spectator - o chema Dorina Anastasia Semeniuc. Abia după ce am fotografiat-o în brațele mamei, mi-am dat seama că dna era soția lui Narcis Semeniuc și nepoata regretatului meu coleg Iura Semeniuc din Lugoj.

Prezentatorul programului artistic de sâmbătă pentru ucrainenii din Gottlob a fost muzicantul jurist Ștefan Buciuta, care, după absolvirea Școlii Populare de Artă din Timișoara, a devenit un pasionat al viorii.

Au urcat pe scenă, pe rând, formațiile din Gottlob - „Smericika“, condusă de Odatia Corneștean; Pietroasa Mare - „Țidrovyna“ condusă de Petrică Beuca; Știuca - „Kalyna“ condusă de Marioara Brașoveanu; Remetea Mică - „Remeteanka“ condusă de Ana Hrin, care, deși era în doliu după mamă, a dorit să susțină și să fie prezentă la această manifestare a ucrainenilor.

Am remarcat-o pe fiica dumneai, Nicoleta Hrin din clasa a V-a, de 12 ani, care a dovedit că are talent de artistă, interpretând pe scenă cântece ucrainene. Mulți ucraineni și oameni de alte etnii au ocupat locuri pe bănci, deși era o zi toridă, iar spectacolul se desfășura în timpul amiezii.

Nu a lipsit nici dna Anna Bereghi, profesoara de limba ucraineană, corespondentul jurnalelor noastre, care m-a și întrebat în ce limbă am să scriu eu articolul pentru presă ca să nu ne repetăm în același jurnal.

Mulțumesc organizatorilor, gazdelor și tuturor celor implicați în acest eveniment de suflet al ucrainenilor.

Ștefan BUCIUTA

Membri din conducerea UUR, participanți la manifestare culturală

ucraineană, dar care nu era organizată până la venirea inimoasei familii Corneștean. Această familie, provenită din sate ucrainene ale Maramureșului (Lunca la Tisa și Crăciunești) s-a așezat cu câțiva ani în urmă în Banat, în satul Dudeștii Vechi de lângă Sânnicolau Mare, pentru ca apoi să se stabilească în frumoasa comună Gottlob.

Familia Nicolae Corneștean, e alcătuită din soția Odatia și cei doi fii; fiul cel mare, tot

În prim plan, solistul Miroslav Petrețchi.

La începutul lunii august, la Sinaia, s-a desfășurat Salonul de Carte, Muzică și Presă, ediția a II-a. Acțiunea a fost organizată de Amplus International Ltd în Centrul Internațional de Conferințe „Casino“, Sinaia. Parteneri au fost Primăria Sinaia și Federația Editorilor din România, în colaborare cu Centrul de Cultură „Carmen Silva“, Asociația socio-culturală „Prahova Excelsior“ și Colegiul „Mihail Cantacuzino“ din Sinaia.

Pe parcursul celor 4 zile ale salonului, s-au desfășurat prezentări de cărți, conferințe, dezbateri, cenacluri

Corul „Vocile Ronei“ prezent la Salonul de Carte, Presă și Muzică - Sinaia 2010

literar-artistice, mese rotunde pe diferite teme, lansări de cărți și programe artistice.

În holul Casinoului au fost amenajate standuri de cărți de la diferite edituri importante din București și Sinaia, la fel - standuri cu cărți în limbi ale minorităților naționale (fiecare minoritate avea propriul stand). În standul rezervat Uniunii Ucrainenilor din România a fost amenajată o expoziție de ziare, reviste și cărți publicate în limba ucraineană, de port ucrainean și felurite obiecte aduse din Rona de Sus și Lunca la Tisa. La momentele artistice, în afara formațiilor din Sinaia, au fost invitate și formații artistice din partea Uniunii Ucrainenilor și a Uniunii Elene din România.

Deschiderea Salonului de Carte, Muzică și Presă s-a făcut joi, 5 august 2010. Au participat oameni politici, viceprimarul orașului Sinaia, reprezentanți ai mass-media, numeroase personalități elene, iar din partea UUR - prof. Miroslav Petrețchi, prim-vicepreședinte UUR,

președintele organizației UUR - filiala Maramureș și cunoscuta scriitoare ucraineană Maria Ciubica, secretara UUR Maramureș. După cuvintele de deschidere, mesaje, urări de succes, a avut loc momentul artistic al UUR, asigurat de corul „Vocile Ronei“ din Rona de Sus, dansurile ansamblului „Sokoly“ (Vulturii) și grupul vocal-instrumental „Călina roșie“ al cărui solist și conducător este prof. Miroslav Petrețchi.

Sub bagheta prof. Geta Petrețchi, corul a interpretat cu măiestrie cântece ucrainene. Nu a lipsit cântecul „Suspina Niprul“ pe versurile lui T. Șevcenko și nici „Suiță maramureșeană“ de M. Mitrișnic. Cântecele ansamblului vocal-instrumental „Călina roșie“ au încântat publicul. Și dansurile interpretate de formația „Sokoly“ au fost la înălțime. A impresionat prin ex-

O parte a ansamblului de dansuri „Sokoly“

cuție cel mai tânăr dansator (de 6 ani) Călin Semeniuc. Dar aparatura muzicală a Salonului nu a fost la înălțime.

A doua zi, momentul artistic a fost prezentat de ansamblul Uniunii Elene din România. Iar în ultima zi au fost acordate diplomele Salonului pentru promovarea cărții și lecturii.

Ileana DAN

Hrana - între necesitate și artă la români și minorități

Fetele din echipa de dans „Zadunaiska Sici” din Tulcea

În perioada 10-14 iunie 2010, Muzeul Astra și Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu au organizat manifestarea „Zilele Antropologiei Românești” având ca temă principală „Hrana - între necesitate și artă la români și minorități”.

Beneficiind de aprecierile de care se bucură minoritatea ucraineană din Tulcea, un grup de patru persoane din cadrul filialei noastre a onorat invitația primită.

Astfel, Maria Reva, Maria Efimov, Veronica Sacui și Valeriu Sevastian, care ne-a asigurat transportul echipei la Sibiu, cu baza materială pregătită din Tulcea, bază constituită din pește proaspăt de diferite feluri, ingredientele aferente și cu dorința de-a ne reprezenta cu cinste, s-au deplasat la această acțiune.

Ajunși aici, au constatat că manifestarea urma să se desfășoare în pitorescul „Muzeu al Civilizației Populare Tradiționale Dumbrava Sibiului”, unde echipa noastră, după câteva ore de odihnă, a și început pregătirile în vederea acțiunii pro-

trecut la acțiune, pregătind un meniu constituit din ciorbă de pește, saramură de pește și „varenyky”, reprezentative atât pentru zona Deltei Dunării, cât și pentru minoritatea ucraineană nord-dobrogeană.

Totodată, prin grija organizatorilor, s-a dorit ca această manifestare să constituie și o acțiune practic demonstrativă, relevând tehnica preparării acestor „bucate” apetisante.

Bucătăresele noastre au pregătit cu mult aplomb meniul mai sus amintit și aceasta în ciuda deselor „atacuri de gastrită” la care au fost supuși admi-

care pregătită să nu rămână nimic, semn ca acțiunea și-a atins din plin scopul propus inițial.

De remarcat a fost și impresia deosebită creată de costumele tradiționale pe care le-au purtat reprezentantele noastre.

Ca o remarcă adusă de la fața locului, cred că acțiunea era și mai reușită dacă ar fi fost prezentat și un scurt, dar elocvent program artistic, menit să completeze manifestarea ca atare.

Din discuțiile purtate cu organizatorii, se pare că la anul, această acțiune va fi mai amplă și mai complexă.

Această manifestare prestigioasă dedicată cunoașterii și implementării unor acțiuni și strategii de succes, care au fost experimentate în diferite regiuni din țară, au urmărit promovarea, inclusiv turistică, a rețetelor culinare tradiționale, inclusiv cele cu specific etnic local.

Echipa, satisfăcută de rezultatele muncii, obosită de efortul fizic depus, a părăsit Sibiu cu regretul că acțiunea a fost scurtă, dar cu gândul la anul viitor prezentarea va fi mult mai bine pregătită.

Dumitru CERNENCU

Ansamblul din Pardina cu mâncărurile specific ucrainene

Echipa din Crișan prezentându-și preparatele culinare

Preparate tradiționale din Chilia Veche

priu-zise. Astfel, fetele noastre, pe lângă ce aveau de acasă, s-au deplasat, prin grija organizatorilor, în oraș unde și-au completat necesarul privind logistica acțiunii.

După aprinderea focului, echipa noastră a

preparatelor, aspectul și impresia artistică, gustul deosebit și farmecul „fetelor ucrainence” a făcut ca din toată mân-

ratorii și participanții la acțiune.

După finalizarea

că anul viitor prezentarea va fi mult mai bine pregătită.

Formația de dans „Zadunaiska Sici”

Din activitatea președintelui Uniunii Ucrainenilor din România în perioada vacanței parlamentare

Se apropie 4 ani de când cel de-al V-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România, cu majoritate de voturi, l-a ales președinte pe deputatul Ștefan Buciuta.

Maria; Terebești, președinte Pentea Ioan și Tarna Mare.

Delegații la conferința filialei Satu Mare au ales Comitetul de Conducere format din 9 persoane.

Prezidiul conferinței filialei Caraș-Severin a UUR

Conform prevederilor Statutului UUR, în baza articolului 21, președintele UUR a convocat Consiliul de Conducere încă în luna mai 2010, pentru a stabili programul desfășurării alegerilor la organizațiile locale și a conferințelor de filiale ale UUR. De asemenea, în cadrul acestei ședințe, s-a propus analiza și îmbunătățirea unor prevederi din Statutul UUR.

Au răspuns pozitiv președinții filialelor Caraș-Severin, Satu Mare și Timișoara, iar ulterior, în urma deplasării mele la filiala Arad, de comun acord, a fost întocmit programul desfășurării alegerilor locale și a conferinței. Același lucru s-a realizat și la filiala Botoșani, dar nici până în prezent nu avem stabilite programele desfășurării alegerilor la filialele București, Cluj, Maramureș, Suceava și Tulcea, fapt ce a determinat ca în ședința Consiliului din 04 09 a.c. de la Sighetu Marmației să se propună amânarea desfășurării celui de-al VI-lea Congres al UUR pentru o dată ulterioară, care va fi stabilită de către Consiliul UUR după desfășurarea tuturor conferințelor. În acest sens, au fost atenționați președinții filialelor mai sus menționate ca, până la data de 31 10 2010, să realizeze alegerile la toate filialele.

Prima conferință a avut loc la 5 septembrie 2010, la Satu Mare. Au participat delegații din organizațiile: Satu Mare, președinte Horvat Irina Liuba; Micula, președinte Buciuta Vasile; Botez, președinte Ciorcaș Ana; Ciuperceni, președinte Curac Ioan; Tășnad, președinte Patra Alexa; Decebal, președinte Boiciuc Ileana; Păulean, președinte Laver Maria; Traian, președinte Boiciuc Aurel; Moftinu Mic, președinte Caleniuc Vasile; Dumbrava, președinte Veciunca Vasile; Eriu Sincrai, președinte Bumbuc Gheorghe; Rătești, președinte Charchaci

Președinte a fost ales domnul Macioca Mihai, iar prim-vicepreședinte Horvat Irina Liuba, vicepreședinți Prodaniuc Pavel și Buciuta Vasile, secretar Semeniuc Nicolae și membri Gava Mihai, Anișorac Vasile, Corsiuc Nadia și Charchaci Maria. Pentru Congres, Consiliul de Conducere al UUR a stabilit un număr de 11 delegați, care au fost propuși și votați în conferință.

A urmat a doua conferință, la Caransebeș, județul Caraș-Severin, în data de 17 septembrie 2010, la care au participat delegații din organizațiile: Anina, președinte Verșehora Vsevolod; Bocșa, președinte Malenovschei Vasile; Caransebeș, președinte Tiuch Gheorghe; Copăcele, președinte Popovici Dumitru; Cornuțel, președinte Șuşco Silvia; Jupa, președinte Furdî Ana; Oțelu Roșu, președinte Cut Mihai; Reșița, președinte Șeico Vasile; Sălbăgelul Nou, președinte Dzișac Vasile; Zorile, președinte Furdî Ion.

Delegații la conferința filialei Caraș-Severin au ales în unanimitate președinte pe Liber Ivan și următorii membri: Popovici Ioan, prim-vicepreședinte; Verșehora Vsevolod și Popovici Dumitru, vicepreședinți; Șeico Vasile, secretar; Șuşco Silvia, Tiuch Gheorghe, Simescu Olga și Bereșneac Ion, în total 9 membri.

Au mai fost propuși, în afară de membrii Comitetului, delegați la Congres - Olga Mocean și Rosocha Ion, în total 11 delegați.

Următoarea conferință a avut loc la filiala UUR a județului Timiș, la 18 septembrie 2010, la care au participat delegații din organizațiile: Timișoara, președinte Câmpeanu Ion; Becicherul Mic, președinte Șubec Ivan; Bârna-Pogănești, președinte Longa Ioan; Bethausen, președinte Condrei Vasile; Cenad, președinte Stolier Petru; Criciova, președinte Parașcineț Vasile; Daro-

va, președinte Blaj Ana; Dragomi-rești, președinte Bejerea Maria; Dudeștii Vechi, președinte Mehno Cătălin; Ficătari, președinte Priala Vasile; Gelu, președinte Șimonea Milan, Lovrin, președinte Gorban Mihai; Lugoj, președinte Covaci Ioan; Nițchidorf, președinte Dăriciuc Vasile; Pietroasa Mare, președinte Beuca Petru; Pădureni, președinte Cozac Mihai; Remetea Mică, președinte Hrin Ana; Gottlob, președinte Corneșcian Odotia; Brănești, președinte Smecicaș Mihai; Sînnicolau Mare, președinte Dia-ciu Dumitru; Șandra, președinte Cazac Viorica; Știuca, președinte Brașoveanu Mariana; Teremia, președinte Corneșcian Adrian; Tomnatic, președinte Poliec Atanasie; Variaș, președinte Lepei Dumitru.

Pentru funcția de președinte și-au depus candidatura 4 delegați, și anume Rusnac Andrei, Hleba Gheorghe, Semeniuc Narcis și Bumbuc Mihaela. S-a votat cu bulletine de vot, iar rezultatele au fost net favorabile președintelui până atunci în funcție, Hleba Gheorghe. A fost propus un Comitet format din 11 membri, din care mai fac parte: Morocico Ioan, prim-vicepreședinte; Drozd Vasile, Covaci Ioan și Corneșcian Nicolae, vicepreședinți; Cîmpeanu Ioan, secretar; Simona

Lunca Teus, președinte Veciunca Dumitru; Maderat, președinte Hanțic Ana; Sicula, președinte Bilan Dumitru și Târnova, președinte Miculaiciuc Fedor.

Au fost propuși și aleși: președinte Miculaiciuc Gavrilă; prim-vicepreședinte Miculaiciuc Ștefan (nu sunt rude); Laver Gheorghe și Dzișac Dumitru, vicepreședinți; Hanțig Ana, secretar; Hrezdac Titiana și Matiașciuc Ana, membri. Pentru delegații la Congres, în afară de membrii Comitetului au fost propuși Drozd Ioan și Recalo Gheorghe, în total 9 delegați.

Cu ocazia selecției de oferte pentru lucrările necesare construcției sediului filialei UUR Botoșani, am luat parte și la adunarea generală a organizației din satul Tudor Vladimirescu, comuna Avrămeni, împreună cu președintele filialei, Semciuc Victor, cu care ocazie a fost ales Biroul de Conducere, în frunte cu președintele Gromei Dumitru.

În vacanța parlamentară de vară, am căutat să vizitez toate filialele UUR, întâlnindu-mă cu președinții acestor filiale din Maramureș, Suceava, Tulcea cu care am discutat și rezolvat probleme de interes comun: organizatorice, culturale și de investiții. În deplasările mele și pentru rezolvarea tuturor problemelor atât pe linia organizației, cât și pe linie politică, în calitate de deputat, m-am sprijinit și mă sprijin pe consilierii și experții mei, Cozma Crina de la Biroul Parlamentar din Baia Mare și Petrețchi Nicolae Miroslav de la Biroul Parlamentar din Sighetu Marmației, precum și pe alți colaboratori, angajați tempo-

Prezidiul conferinței filialei Timiș a UUR

Liber-Lăcrănjă, Spilca Sorin, Lepei Dumitru, Bumbuc Mihaela și Hrin Ana membri, iar pentru delegați la Congres au fost propuși și aleși Beuca Petrică, Brașoveanu Maria, Longa Ioan, Prodaniuc Vasile, Solomeț Felicia și Șubec Ioan, în total 17 delegați.

Dumnică, 19 septembrie 2010, m-am deplasat în comuna Târnova, județul Arad, unde este sediul filialei UUR Arad, pentru a mă întâlni cu delegații din organizațiile: Araniag, președinte Priala Dumitru; Chier, președinte Grijuc Mihai; Chișlaca, președinte Curac Ilie; Draut, președinte Logoș Ștefan; Dud, președinte Miculaiciuc Ștefan;

rar în soluționarea diferitelor probleme ce privesc susținerea activității mele în teritoriu.

De real folos îmi este și șoferul Ungureanu Filaret, care uneori și în timpul zilelor libere sau pe timp de noapte se deplasează cu mine la diferite acțiuni stabilite de comun acord cu colaboratorii.

Mulțumesc tuturor celor care contribuie la întărirea organizației noastre și mă sprijină în toate acțiunile, ca să-mi pot duce la bun sfârșit mandatul încredințat.

Ștefan BUCIUTA

Noptile? Da, ați citit bine, nu este nicio confuzie, căci deși ne-am obișnuit ca în fiecare an să sărbătorim și să vorbim despre „zile“, anul acesta am sărbătorit „noptile“. Asta deoarece, după spusele, bineînțeles, pline de umor ale domnului Marius Ursaciuc, pri-

Partea plină a paharului

interpreta dansuri ucrainene. În felul acesta, spectatorii localnici, dar și mulți din alte județe, posibil chiar și din străinătate, nu au aflat că este vorba de etnia ucraineană și au perceput cele văzute potrivit propriilor considerente. Este regretabil faptul că se mai întâmplă și astfel de situații

Dans ucrainean în interpretarea ansamblului „Kolomyika“

marul orașului gazdă Gura Humorului, la deschiderea oficială a manifestărilor cultural-artistice din anul acesta, „Humorenii au hotărât: din motive de criză, se diminuează durata zilei cu 25%“ și, în consecință, „noaptea va începe la 10 dimineța“. Citind aceste cuvinte, spuse în glumă, sper că v-ați dat seama că este vorba despre Festivalul „UMOR LA...GURA HUMORULUI“. Dar nu numai atât, deoarece anul acesta, într-adevăr, din cauza crizei și mai ales din cauza calamităților din vară, au fost împinse spre toamnă serbările verii, adică „Umor la Gura Humorului“ și „Zilele Humorului“ și a fost apropiat de vară Festivalul Internațional de Film, diaporama și de fotografie - „Toamnă la Voroneț“. Așadar, anul acesta a fost mai deosebit, cu atât mai mult cu cât Festivalul „Umor la Gura Humorului“ a ajuns la a 20-a ediție, Festivalul „Toamna la Voroneț“ - la a 30-a ediție iar, cu ocazia serbărilor folclorice, cunoscuta cântăreață bucovineană de muzică populară, Maria Macovei, a sărbătorit 40 de ani de carieră artistică. Aceste manifestări concomitente s-au desfășurat în perioada 2-5 septembrie și, în premieră, majoritatea lor au avut loc în aer liber, în zona de agrement Ariniș, situată la marginea orașului, în lunca râului Moldova și la poalele muntelui unde se află pârtia de schi.

Festivalul „Umor la Gura Humorului“ este un festival internațional de grafică, fotografie satirică și literatură umoristică. Vernisajul expoziției a avut loc în prima zi a festivalului și, pe lângă grafica semnată de autori străini, dar și de caricaturiști cunoscuți din țară, ca Ștefan Popa Popas, Ovidiu Ambrosie Bortă, Radu Bercea, Iulian Dziubinski, Leonte Năstase, Constantin Cuberschi, Eugen Mirea și alții, simezele au cuprins și fotografii satirice, autorul lor fiind Iarema Oneșciuc din Gura Humorului. Tematica exponatelor i-a binedispus pe vizitatori, care au apreciat atât ideile, cât și modul de redare grafică și fotografică de către autori.

Ziua de vineri, 3 septembrie, a fost dedicată unor acțiuni ca târgul meșteșugarilor și Tabăra de sculptură în lemn, atelierelor de grafică și caricatură, dar mai ales festivalului culinar „Barabula de aur“. Acest festival, aflat la a doua ediție, a atras cei mai mulți vizitatori - motivele fiind lesne de înțeles. Gospodari și gospodine, s-au întrecut în specialități culinare preparate pe „bază de cartofi, începând cu clasicele scrijele, și continuând cu tocineii și alte mâncăruri specifice Bucovinei. Câștigătorilor li s-au oferit diplome, dar răsplata cea mai valoroasă a fost cea morală, rezultată din aprecierile vizitatorilor, care au gustat și consumat din specialitățile oferite de către bucătarii concurenți. Cu această

ocazie, trebuie remarcat și faptul că, deja binecunoscutul maestru în arta prelucrării lemnului - domnul Florin Cramariuc, s-a dovedit a fi la fel de priceput în arta culinară, specialitățile pregătite de dânsul fiind foarte apreciate de cei care le-au consumat.

Seara aceleiași zile a inclus „Balul gospodarilor“ așa că voia bună și distracția au fost - așa cum se spune - la ele acasă și au continuat până a doua zi. La această stare au contribuit și programele artistice ale unor formații ca Axiome, Direcția 5, Hi-Q și altele care, de pe scena mare a parcului Ariniș, au entuziasmat spectatori. În ciuda unei vremi nefavorabile, reci de toamnă cu vânt și uneori chiar cu ploi răzlețe, nu s-au clintit de lângă scenă. În schimb, duminică, în ultima zi a festivalului vremea s-a încălzit, căci chiar de dimineață un soare prietenos a inundat cu lumină și căldură tot orașul, zona de agrement, creând o atmosferă și mai plăcută, cu adevărat sărbătorească. În consecință, acest fapt s-a reflectat în afluența de vizitatori localnici și de turiști prezenți în zona de agrement, dovadă fiind și numărul foarte mare de autoturisme care au umplut zonele de parcare dar și toate străzile adiacente.

Toată lumea era veselă, bine dispusă, mai ales comercianții de suveniruri, artizanat, alimentație publică care obțineau importante încasări. Riguroși erau și proprietarii caruselilor, toboganelor și a altor puncte de distracție pentru copii, care, singuri sau însoțiți de părinți, se distrau cel mai bine.

Tot duminică, vizitatorii au avut plăcerea să vadă și parada minorităților, care s-a desfășurat sub egida UNESCO, precum și spectacolul folcloric prezentat de aceștia, dar și de formațiuni românești din zonă. După defilare, pe scena din parcul Ariniș au putut fi văzute și aplaudate formațiunile artistice ale grecilor, germanilor, polonezilor, rușilor-lipoveni și ucrainenilor care, în costume pitorești, i-au încântat pe cei prezenți cu frumoase programe artistice, obținând din partea acestora aprecieri și bine-meritate aplauze.

Referitor la acest spectacol trebuie remarcat și următorul aspect. Dacă în cazul primelor patru formații menționate mai sus, prezentatorul programului i-a informat pe spectatori ce etnie reprezintă, localitățile de unde sunt și ce cântece și dansuri specifice etniilor respective vor fi prezentate, în cazul ucrainenilor, reprezentați de ansamblul „Kolomyika“ - căci despre acesta este vorba, au spus că este din orașul Șiret, județul Suceava indicând chiar și țara - România - o adevărată lecție de geografie. Deși a făcut și o scurtă prezentare a ansamblului condus și îndrumat cu multă competență de doamna profesoară Ianoș Zirca, a succeselor obținute la festivaluri naționale și internaționale din Franța, Italia, Ucraina și Republica Moldova, în mod inexplicabil a omis sau „a uitat“ să precizeze etnia pe care o reprezintă și faptul că membrii ansamblului vor

atunci când este vorba de etnia ucraineană (a treia ca număr în România), deoarece acest caz nu este singular, s-au mai întâmplat situații asemănătoare, fie că era vorba de emisiuni TV, expoziții sau alte manifestări cultural-artistice, inclusiv la diferite târguri.

Referitor la programul prezentat de ansamblul „Kolomyika“, trebuie subliniat faptul că acesta a stârnit aplauze puternice din partea spectatorilor, care în felul acesta i-au răsplătit pe dansatori - băieți și fete - pentru abnegația și talentul cu care au dansat. Tot ce se poate spune în cazul lor este un sincer „bravo“ și calde felicitări!

Trebuie subliniat și faptul că toate formațiile artistice prezente pe scenă s-au remarcat prin talent, fapt apreciat de publicul spectator.

Tot duminică, au mai avut loc spectacole oferite și de alte formații folclorice, unele din ele dedicate cântăreței Maria Macovei, la împlinirea a 40 de ani de carieră artistică, cu care ocazie și dânsa a interpretat cântece din repertoriul său. Seara, pe scenă, în prezența unui număr impresionant de spectatori, s-a desfășurat (așteptat cu multă nerăbdare) „Vechiul și noul Cenaclu Flacăra“ - spectacol care i-a vrăjit pe cei prezenți, dovadă fiind aplauzele și ovațiile acestora, faptul că, deși era trecut de miezul nopții, toți spectatorii, tineri și vârstnici, au regretat că acesta s-a terminat parcă prea repede. Dar, parcă

Radu Bercea, Iarema Oneșciuc și Iulian Dziubinski la Expoziția de grafică și fotografie satirică

„Noptile Humorului“ s-au terminat prea repede, deși s-au desfășurat pe parcursul a patru zile. În completarea celor arătate, mai trebuie amintite concursul „Cel mai puternic om din Bucovina“ și Festivalul Internațional de Film, diaporamă și fotografie „Toamnă la Voroneț“, prezentarea retro a unor filme românești care, pe parcursul a câtorva zile, dar și „nopti albe“, au întregit manifestările acestor triple evenimente cultural-artistice de la Gura Humorului. Totul s-a terminat cu un frumos foc de artificii care, oglindit în apa râului Moldova, a părut mai fascinant. Timpul s-a scurs repede și humorenii au regretat terminarea manifestărilor artistice. Dar, speranța că la anul viitor „zilele“ sau poate din nou „noptile“ se vor desfășura iarăși, poate mai frumos, îi face pe localnici să se gândească de pe acum la ediția următoare. Poate anul următor va fi unul fast, fără calamități, criză sau austeritate. Până atunci, îmi reamintesc iarăși, ca la începutul acestui articol, cuvintele primarului Marius Ursaciuc pe care le citez pentru încheiere: „Humorenii au hotărât; austerizăm dar continuăm să trăim“, căci viața merge înainte, cu bune și cu rele, continuăm să luăm partea plină a paharului“.

Iarema ONEȘCIUC

Există debutanți care merită atenție de la bun început, fiind vădit că descind din familia marilor jurnaliști, precum Cristian Tudor Popescu, Grigore Cartianu, Robert Turcescu etc., care își exercită profesia într-o credință neșrămutată în dreptate și adevăr, manifestă o capacitate de analiză profundă a realității cotidiene în perspectiva viitorului, au o atitudine critică, deseori vehementă și neiertătoare, de tipul pamfletului, prin care vizează o schimbare vital necesară pentru binele țării.

Un asemenea exemplu este Cezar Pescevei, dublu licențiat (teologie și asistență socială) care, chiar de la începutul carierei sale de asistent social în București a cunoscut pe viu mizeria socială în care se zbate de două decenii România postrevoluționară, iar ca ziarist acreditat a avut șansa să dezvăluie deschis românii situația reală pe care a cunoscut-o, cu îndrăzneala unui adevărat profesionist, știind că o schimbare în bine a României e posibilă numai prin puterea și inteligența propriului nostru popor, dar niciodată în afara bunului Dumnezeu.

Prin urmare, prima sa carte de eseuri și pamflete „Jurnalul de dincolo de noi” apărută la Editura Tipo Moldova, Iași, 2010, este o carte frapantă, unitară structural, evident nu un jurnal intim, personal, ci un jurnal-pretext, proiectat în afara sa, în cotidian, despre viața noastră de zi cu zi, fapte și evenimente, oameni de azi cu necazurile lor, România de azi cu politica ei falimentară și politicieni prosperi, cercetate abil, în miezul fierbinte al problemelor grave, în cauzele și consecințele lor și mai grave, ce afectează nu numai nivelul de trai, dar și nivelul de a fi și a gândi al omului de rând (manipulat de politicieni corupți și mincinoși, alături de mass-media deseori părtinitoare) nivelul de comportament și atitudine, așa cum e firesc într-o democrație „originală”, exact de la coada Europei, care deja a produs sindromul de „greață națională”(!!) și ferească Dumnezeu să nu inducem același sentiment de „greață europeană” ca să nu ne fugărească ca pe niște lăieși, cum s-a întâmplat în Italia, nu demult sau cum se întâmplă astăzi în Franța.

Jurnalul lui C. Pescevei este o radiografie a întregii societăți românești, cu oamenii deznădăjduți și dezorientați ai anului 2008 (Vai, si-i doar un singur an, iar bieții români au deja două decenii de viață nouă în capitalismul românesc!), când tânărul autor lucra în București și se zbătea în neputință pentru drepturile celor mai necăjiți oameni, ca asistent social, iar astăzi s-a retras în provincie, în frumoasa Bucovina, unde s-a reprofilat muncind la o firmă privată, întrucât, mai nou, guvernul a inventat moda ca bugetarii, vânturați pe toate drumurile, să susțină pe banii lor (25% din salarii + TVA 24%!!!) criza României, să renunțe la sporuri și prime în favoarea unei salarizări hăcuite până la sânge într-o economie peste al cărei „duduit” din vremea lui Tăriceanu s-a așezat complet praful și mușgaiul nepăsării actuale.

Cartea - „Jurnal al anului 2008” e structurată în șase capitole: 1. Socio-morale 2. Spirituale 3. Umanitare 4. Politice 5. Jurnalul de dincolo de noi 6. Jurnal de vacanță.

Din „Argument” aflăm că „Jurnalul din vecinătatea noastră” este jurnalul „suferinței colective a semenilor noștri”, ba mai mult, este drama de azi a umanității întregi care trece prin situații asemănătoare. Am ajuns - apreciază autorul - într-o situație fără ieșire, căci realitatea pe care o trăim e asemenea copilului mort „cu zile”, iar clasa politică trăiește coma neputinței de a schimba ceva. Trăim într-un aer viciat, în care realitatea însăși e apăsătoare, ignorantă din cauza „caracatiței” politice românești (v. „Piovra și România”) și a unei „Anomii generalizate”, ce a dus la „decesul altruismului” și al culturii muncii, la deșărădăcinarea credinței, la „perversiunea iubirii”, la nerespectarea drepturilor funda-

Un jurnal al României de azi

mentale ale omului etc.; trăim „în beznă” „cu aripi frânte”, dar visăm și așteptăm o schimbare în bine, cum o face și tânărul autor, preocupat de soarta propriei țări și a propriului popor. De aceea Jurnalul său este o carte incitantă despre soarta României actuale și a noastră, o carte plină de acuze vehemente, dar și de curaj, responsabilitate și speranțe (v. „O primăvară ciudată”, „Julietta post-modernă, autohtonă”, „Câteva idei despre superficialitate și profunzime”, „Iubirea de azi”).

Cezar Pescevei este un visător incorrigibil, cum mărturisește el însuși, căci acesta e darul ce ni l-a dat Dumnezeu (v. „De ce sunt visător”), - să trăim, să visăm și să sperăm să fim oameni „unici”, iar ca modele de urmat să nu ne alegem tot felul de idoli, ci pe Isus Hristos, Mântuitorul nostru, conform dictonului „Nihil sine deo” (v. „Fii unic”, „Pledoarie pentru o semnificație ființială”, „Tinerii și HI 5-ul”, „Cugetări din weekend” - cap. Socio-morale.)

În eseu „Omul contemporan” este înrolat filozoful existențialist german Martin Heidegger (n. 1889) care ne amintește că omul contemporan „a ajuns să se întâlnească cu ceilalți, fără a se mai întâlni cu propria persoană, ceea ce îl înstrăinează de sine - o separare fatală, comentează eseistul. Ca atare, majoritatea eseurilor din cap. „Spirituale” încearcă să-l apropie pe om de Dumnezeu, de credință, de sine însuși și de aproapele său ca să nu ne pedepsească „plânsul cerului” prin inundații (v. „Încercare de bilanț post-pascal”, „Gândind la Duminica Tomei”, „Cheltuiți ca să trăim”, „O fereastră spre Dumnezeu”, „Și astăzi Cerul a plâns”).

Capitolul „Umanitare” se ocupă de drepturile omului în România, de mentalitate românească (care din păcate a rămas aservită vechiului regim și nu corespunde secolului XXI!) și de mentalitatea în general definită pasiv și restrictiv conform DEX-ului, or acesta, susține pe drept cuvânt autorul, asigură „Progresul sau regresul unei ființe umane” (v. „Despre mentalitate în

România anului 2008, p. 94), despre încremenirea României, despre tragedia-comedia lui nenea Iancu (I. L. Caragiale), despre România consumistă, cu realitatea sterilă și oameni pasivi, ce suferă de „Otrava negândului”, cum scria C. T. Popescu, despre „Nepotism și circ” etc. (v. „Situațiuni de azi”, „În ce fel de România trăim?” (I-IV), „Nepotism și circ”).

Un capitol extrem de interesant pentru cititori și alegători îl constituie „Politice”, în care autorul înfierează corupția, minciuna electorală și minciuna cotidiană a politicianilor pe care le vom urmări până se trezesc alegătorii (v. „Don Juanii politichiei românești”, „Am ales lichele sau ne-am reprofilat?”).

Eseurile devin, deseori, aici și mai peste tot unde subiectele plonjează în politic, adevărate pamflete, cu expresii caustice la adresa vinovaților în mijlocul cărora găsim personalități de la toate partidele de azi, fie de la putere fie din opoziție, iar prin verva biciuitoare devin neiertătoare, pentru că din vina lor poporul român a ajuns la „greață națională”. Clasa politică românească pe plan intern și extern nu mai are nicio credibilitate, cât timp suntem conduși nu de aceasta, ci de FMI, care-i cunoaște cel mai bine păcatele fundamentale - „regresul”, cum susține și Traian Ungureanu în lucrarea sa „Încotro duce istoria României” (v. P. 157).

Ultimele două capitole sunt extrem de scurte. Penultimul, „Jurnalul de dincolo de noi”, ales și ca titlu al cărții, dezvăluie accepția dublă cu care ni se prezintă realitatea, cea internă și externă. Dacă pe plan intern am reușit să ne anulăm mai toate posibilitățile, pe plan extern știm să ne autodiscriminăm și să ne înjosim, să recunoaștem doar ceea ce ne convine, să încălcăm drepturile omului, acasă și-n afară...

Ultimul capitol, aparent fără legătură, invită România în vacanță.

Eseistul și pamfletarul Cezar Pescevei, pasionat al adevărului, om plin de curaj și talent, înfruntă barierele puterii în numele Celui ce ne-a învățat să fim oameni și să visăm - Bunul Dumnezeu.

Ioan CHIDEȘCIUC

Dispariția unei mari personalități

La 2 septembrie 2010, a plecat dintre noi, la fel de discret cum a trăit, Magdalena Láslo-Kuțiuk, o mare specialistă în știința literaturii, în literatura ucraineană în special.

A absolvit cursurile Facultății de Filologie a Universității din Harkov (1954). Apoi a lucrat, ani de zile, ca lector la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine (secția ucraineană) a Universității din București, deși, pentru activitatea științifică desfășurată, merita, cu prisosință, titlul de profesor universitar. În 1972, și-a susținut, la Universitatea din Cluj-Napoca, teza de doctorat cu tema „Relațiile literare româno-ucrainene în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea”.

Paralel cu munca didactică, Magdalena Láslo-Kuțiuk a desfășurat o susținută activitate științifică. A colaborat cu studii și articole la publicații de specialitate, bucurându-se de aprecierea cercurilor științifice. A publicat manuale, cursuri speciale pentru studenți, antologii, monografii științifice. Vom selecta câteva dintre ele: *Засади поезики*, București, 1983; *Exotica limitrofă*, Editura Kriterion, București, 1997; *Ключ до белетристики*, Editura Mustang, București, 2000; *Творчість*

Щевченка на тлі його доби, Editura Mustang, București, 2002; *Mychailo Lucikai, Pagini de istorie*, Editura Mustang, 2004 (în colaborare); *Текст і інтертекст в художній творчості Івана Франка*, Editura Mustang, București, 2005 ș. a.

Magdalena Láslo-Kuțiuk a desfășurat o activitate profesională activă și solidă, dar nu lipsită de dezamăgiri ale unei epoci potrivnice personalității umane. A fost distinsă însă cu un premiu de mare prestigiu al diasporei ucrainene din SUA: Premiul Antonovicilor (1984).

Magdalena Láslo-Kuțiuk a suferit mult după pierderea soțului, a scriitorului Kyrylo Kuțiuk-Kocinskyj. A salvat-o munca intensă, materializată în lucrări prestigioase. În ultimii ani, a colaborat cu articole și la revistele editate de UUR, insuflându-le verva și inteligența sa.

Magdalena Láslo-Kuțiuk a fost un om bun, modest și drept. Deși evreică la origine, ea a fost mult atașată de ucraineni, dându-le până în ultima clipă competența și energia.

Cei care au cunoscut-o sau i-au citit lucrările îi vor păstra o amintire vie.

Ion ROBCIUC

„Creștere lentă, dar sigură“

Din cuvântul introductiv rostit de președintele Viktor Ianukovyci la ședința largită a Guvernului Ucrainei

**Stimați membri ai Guvernului,
Stimați invitați,**

Ne-am propus ca primele 100 de zile ale activității guvernului să devină, la ședința noastră de astăzi, tema unei discuții din care să rezulte nu doar un bilanț de activitate.

Reuniunea noastră trebuie să dea răspunsuri la întrebări cum ar fi, bunăoară: au simțit cetățenii, în realitate, că puterea acționează, că își îndeplinește promisiunile, că nivelul de trai al populației crește, fie și treptat?

Da, într-adevăr, principalii indicatori arată că situația în țară se îmbunătățește, încet, dar sigur. Pregătindu-mă pentru această ședință, am studiat multe documente.

Da, principalii indicatori se îmbunătățesc, lent, dar se îmbunătățesc totuși. Există numeroase schimbări în bine în multiple sfere ale vieții societății.

Nu aș vrea, însă, să reduc discuția la evocări statistice.

Pe oameni îi interesează dacă principalele priorități de dezvoltare social-economică ale statului ne permit să vorbim despre ieșirea treptată din criză, să privim mai încrezători în viitor.

Oamenilor nu le este totuna dacă judecătorii au devenit mai drepți. S-a diminuat, oare, numărul celor ce dau ori iau mită?

A devenit sănătatea mai puțin împovărată pentru bugetul familiei, este învățământul superior mai accesibil?

Iată ce îi frământă pe oameni cu adevărat.

Răspunsurile la aceste întrebări - și numai ele - pot fi criteriile de apreciere ale activității puterii.

Pe de altă parte, aceste răspunsuri permit să se aprecieze cât de corect am determinat strategia ieșirii din criză, dacă deciziile noastre vor putea sau nu lansa țara pe calea dezvoltării social-economice stabile.

Dacă avem în vedere faptul că actualul guvern și-a început munca în condiții extrem de defavorabile, se poate aprecia, zic eu, că startul a fost normal.

Într-un termen foarte redus, a fost elaborat Bugetul - document financiar fundamental, a fost aprobat Programul anticriză, au fost stabilite prioritățile pentru perspectivă.

Renunțarea la „conducerea manuală“, despre care s-a vorbit foarte adesea în ultimii cinci ani, angajarea bine direcționată a finanțelor statului ne-au permis să ne reîntoarcem la regimul planificării și predictibilității, să acoperim pe deplin cu resurse cheltuielile planificate. Cheltuielile, se vede cu ochiul liber, sunt insuficiente. Dar trebuie să contăm pe cele ce există și să le folosim rațional. Echilibrarea fluxurilor financiare și asigurarea stabilității sistemului bugetar față de influențele interne și externe reprezintă una din prioritățile noastre.

În total, acești pași, și alții, au asigurat

accelerarea ritmurilor de creștere a producției industriale cu 12,6 la sută. Deficitul bugetului se va reduce de la 11,4 la sută din PIB la 5,3 la sută în 2010.

Producția agriculturii în primele patru luni ale anului -ianuarie-aprilie - în comparație cu cu perioada corespunzătoare din anul 2009 a crescut cu 4,9 la sută.

Socot pozitiv faptul că bugetul prevede susținerea programelor sectoriale, inclusiv producția agricolă și domeniul carbonifer, ieftinirea creditelor pentru proiectele de inovații și investiții, reînnoirea investițiilor de stat, lucru nemaivăzut de mulți ani. Cu deosebire cele din infrastructură - vizând accelerarea pregătirilor pentru campionatul EURO-2012.

În concordanță cu programul de reforme economice, a fost definitivat proiectul Programului de activitate a Consiliului de Miniștri al Ucrainei până în 2012. la baza căruia stau principalele principii ale programului „Ucraina pentru oameni“ și ale Acordului privind crearea coaliției fracțiunilor parlamentare „Stabilitate și reforme“.

Se prevede aplicarea câtorva reforme în sfera socială - a pensiilor, a învățământului, a sănătății, a culturii. Reformele sistemice cuprind toate sferele social-politice și economice, inclusiv organizarea administrativ-teritorială, serviciile publice, armata.

E mult, e puțin? Eu zic că e puțin. În mod conștient nu am citat indicatorii privind creșterea salariilor, a pensiilor, dar de fapt trebuie să ținem seama de faptul că ne aflăm astăzi într-o stare de criză economică. Vedem ce se întâmplă în lume, vedem ce fel de cerințe se avansează azi și în economia noastră. Cum se spune, trebuie „să strângem cureaua“, dar am convenit să facem asta pe seama bogaților, nu a săracilor.

E limpede că principala cale eficientă de ameliorare a standardelor sociale o constituie stimularea economiei, îndeosebi a spiritului întreprinzător.

Până astăzi continuă munca la finalizare a Codului fiscal. Codul fiscal trebuie să existe nu pentru specialiști, ci pentru industrie, afaceri, pentru oameni.

Socot că, în forma actuală, Codul fiscal nu este echilibrat și are nevoie de finisări serioase. Sunt convins că, în prezent, el nu are nici un sprijin suficient în parlament. De aceea, trebuie lucrat la el, ca și la Codul bugetar, trebuie, pe cât este cu putință, să echilibrăm aceste două documente, atât de importante pentru țară. Abia apoi trebuie prezentate spre dezbatere. Cât timp va necesita acest lucru o să vedem. Trebuie acționat rapid, codurile se cer puse de acord cu organizațiile civile, trebuie desfășurate audituri obștești, trebuie consultați cu atenție întreprinzătorii. Abia după asta trebuie adoptate.

Sărăcia, dezamăgirea societății în ce privește responsabilitatea politicienilor, nu ne îngăduie să afirmăm că, pe fondul unor succese în sfera social-economică, am izbutit să înain-

tăm în direcția eradicării corupției.

În scopul ameliorării radicale a situației în sfera luptei împotriva corupției, am emis Decretul privind crearea Comitetului național anticorupție. Deja sunt pregătite o serie de măsuri prioritare, în direcția eliminării manifestărilor de corupție. Îndeosebi în ramura juridică a puterii.

În ce privește realizarea unor priorități de politică externă.

Vreau să atrag atenția asupra faptului că orientarea Ucrainei spre integrarea europeană, indiscutabil, rămâne prioritatea capitală pentru țara noastră, vom menține această direcție de acțiune. Ultimele negocieri desfășurate cu Uniunea Europeană, inclusiv cele derulate cu participarea premierului Ucrainei, Mykola Azarov, au confirmat faptul că suntem aproape de adoptarea unor decizii în toate problemele pe care ni le-am propus spre soluționare. E vorba de regimul fără vize, de crearea unei zone de comerț liber și asocierea cu UE.

Stimați colegi,

La începutul alocuțiunii mele subliniam că, în pofida unor realizări în activitatea Guvernului în primele 100 de zile de activitate, trebuie să le apreciem, totuși, în mod critic.

Încă e prematur să spunem că, în chip de putere activă, am făcut totul pentru a propulsa țara pe calea dezvoltării stabile pe care ne-o dorim. Asigurarea stabilității interne, alcătuirea unei verticale eficiente a puterii, interacțiunea tuturor ramurilor puterii - toate acestea sunt lucruri bune, dar insuficiente, raportate la planurile ambițioase pe care ni le-am propus. Mai avem mult de lucrat în această direcție.

Nivelul vieții cetățenilor Ucrainei, calitatea ei rămân, încă, vădit în urmă față de țările avansate ale lumii și acesta e principalul lucru la care trebuie să ne gândim. De aceea vă invit să facem o apreciere realistă a stării de lucruri în fiecare domeniu al vieții și activității țării. Firește, tot ce facem trebuie evaluat cu promptitudine și competență.

Sunt pentru o discuție principială. Și de aceea aș dori să spun astăzi că trebuie să vorbim mai mult despre ceea ce urmează să facem în răstimpul apropiat, despre felul cum să transpunem în viață tot ce am plănuțit.

Mulțumesc pentru atenție.

Pagină realizată de **Ion COVACI**

UCRAINA - mai aproape

S-a mai întâmplat ca în comuna Dărmănești pârâul

Inundații în comuna Dărmănești

Hatnuța să iasă din matcă și să facă unele pagube. Dar ceea ce am văzut în această vară, când ploioasă, când călduroasă, a întrecut orice imaginație.

În după-amiaza zilei de 28 iunie 2010, cerul s-a întunecat și a început să toarne cu găleata, cum se spune în popor. În câteva zeci de minute (poate chiar nu zeci...) pământul n-a mai putut înghiți apa și ea s-a revărsat at pretutindeni. Totul s-a scurs în Hatnuța, care a devenit un râu vijelios. Copacii din pădure au fost luați, cum s-ar zice, pe sus. Adică nu pluteau culcați, ci veneau pe apă așa, în picioare.

În scurt timp, zeci de case erau inundate până la geamuri și mai sus. Unii oameni s-au urcat în podurile caselor; cei din zona gării Dărmănești s-au urcat pe vagoanele aflate în gară. Dar cel mai groaznic a fost faptul că o serie de case au fost rase de pe suprafața pământului. Și n-a fost vorba despre niște construcții șubrede, ci despre case solid zidite, cu temelii durabile, plăci de beton etc. Așa se face că averi cu greu adunate, acareturi, mașini, aparatură electronică, etc. duse au fost.

După trecerea stihiei s-a constatat că opt case trebuiau reconstruite, deoarece nu mai existau, la care se mai adăugau și trei magazine. Numărul caselor care trebuiau reparate, consolidate, era destul de mare.

Pe aici au trecut apele pârâului Hatnuța

Cele 8 case trebuiau reconstruite, se înțelege, pe alt amplasament, Consiliul Local al comunei s-a mișcat rapid, găsindu-se locuri, (parcele) pentru ele în satul Călinești-Enache. S-au eliberat actele necesare pentru trei familii din Călinești-Enache și 5 familii din Dărmănești, cărora apele le-au distrus gospodăriile și, urgent, s-a trecut la zidirea caselor. Se pare că, în această privință, conducerea comunei Dărmănești a acționat cel mai repede.

În scurt timp de la inundații, la Dărmănești au sosit ajutoare de prin toate colțurile țării. A contribuit, inclusiv, Dan Diaconescu de la OTV, care a adus și distribuit personal ajutoare.

Ajutoarele primite au constat în alimente (foarte multă apă minerală), haine, materiale de construcții, electrocasnice etc. Aducem mulțumiri celor care, din puținul lor, au dat și celor aflați în nevoi și greutate.

România, chiar și pe timp de pace, a avut mult de suferit, ba din cauza cutremurelor, ba din cauza inundațiilor, și de fiecare dată solidaritatea a fost la înălțime.

Vreau ca în încheiere să dau numele celor cărora li s-au reconstruit casele: Maria Sultănoiu, Mariana Marteniuc, Dumitru Șlusariuc, Vasile Scorțari, Elisabeta Cozariuc, Elena Bucinschi, Liviu Cobziuc, Axente Beca.

Prin osârdia IPS Pimen, arhiepiscopul Sucevei și al Rădăuților, va fi ridicată o casă și pentru Nicolai Marteniuc, greu încercat la inundații.

Trebuie menționat faptul că dl Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, s-a deplasat personal în comună de mai multe ori pentru a vedea cum decurg lucrurile în vederea lichidării urmelor inundațiilor, ba chiar și dl prim-ministru Emil Boc a fost prezent în rândul sinistraților. Să sperăm că, pe viitor, locuitorii comunei Dărmănești nu vor mai fi afectați de năpaste.

Kolea KURELIUK

Ajutor pentru o familie sinistrată

Reprezentanții UUR împreună cu pr. Petru Lupăștean

Uniunea Ucrainenilor din România (UUR) - filiala Suceava a oferit ajutor unei familii sinistrate din orașul Milișăuți.

1400 de kg de ciment și patru metri cubi de lemn de construcție

Ioan Bodnar, președintele UUR - filiala Suceava, vicepreședintele Vasile Mehno și președintele organizației UUR din orașul Milișăuți, Vasile Pascariu, au acordat ajutor unei familii care locuiește într-o casă din chirpici afectată de inundațiile din această vară aducând 1400 de kg de ciment și patru metri cubi de lemn de construcție.

„Prin acest gest - așa cum ne-a spus Ioan

Bodnar - se împlinește acțiunea demarată cu mai bine de o lună în urmă, prin care UUR - filiala Suceava, în semn de solidaritate cu oamenii afectați de inundații din județele Suceava și Botoșani, a organizat o expoziție de pictură cu vânzare în scopul ajutorării sinistraților“.

„Culorile frăției“

Prin expoziția intitulată „Culorile frăției“, organizată în Sala Mare a Muzeului Județean Botoșani, UUR - filiala Suceava a oferit spre vânzare o suită de lucrări de pictură, grafică și artă decorativă realizate de artiștii români și străini care au participat la cele câteva ediții ale taberei de creație cu genericul „Bucovina, trecut, prezent și viitor“.

UUR - filiala Suceava a dăruit, la deschiderea expoziției, opt lucrări spre a fi valorificate în sprijinul artistului ceramist botoșănean Petru Maxim, a cărui casă cu atelier a fost distrusă de inundații.

Prin vinderea a patru tablouri s-au putut achiziționa acum cele 1400 de kg de ciment,

cărora li s-au adăugat, prin donația făcută de Vasile Mehno, patru metri cubi de lemn de construcție.

Acțiunea de întraajutorare continuă

Întrucât la sosirea mașinii cu materiale membrii familiei Măzăreanu Mihai se aflau undeva la lucru în câmp, materialele au fost descărcate în prezența pr. Petru Lupăștean, protopopul de Rădăuți, și depozitate în curtea bisericii cu hramul Sf. Maria Mică, parohie pe terenul căreia familia sinistrată a primit loc de casă.

Ioan Bodnar a spus că acțiunea UUR - filiala Suceava de întraajutorare a celor afectați de inundații nu se va opri aici. Expoziția de pictură „Culorile frăției“ va fi prezentată publicului într-o altă localitate, iar cu suma obținută prin vânzarea lucrărilor se vor achiziționa materiale de construcție pentru altă familie sinistrată.

Tiberiu COSOVAN

Casa din chirpici a familiei Măzăreanu

A urmat apoi deplasarea la cimitirul în care își doarme somnul de veci Havrylo Clempuş - Vislynytea. A fost oficiată de către preotul paroh Gheorghe Sacaluş slujba parastasului pentru sufletul poetului și al soției sale, Iulia, și a fost sfințită noua cruce de marmură neagră, cumpărată de către fiul poetului, Bogdan (din banii primiți pentru editarea cărții).

Al treilea punct din programul manifestărilor din acea zi a fost vizitarea Casei memoriale a poetului, unde de asemenea au „curs” alocuțiuni și amintiri despre fiul demn al acestui sat, Havrylo Clempuş, rostite de câțiva dintre participanți - de prietenul lui devotat, domnul Nicolae Cocerjuc din Bistra, de domnul Iuri Perejuc, sosit special la eveniment din orașul Siret, de consilierul de la Primăria Bistra, domnul Nicolae Mişuliec ș.a. Ziua s-a încheiat cu o bogată masă tradițională ucraineană, specifică zonei - pyrohy (colțunași) cu brânză, mămăligă pe cartofi, stratificată cu brânză, sarmale, slănină afumată, toate stropite cu licoarea palincii, oferite de familie și organizatori, muzică ucraineană și multă voce bună.

A doua zi a sărbătoririi Centenarului Clempuş a debutat prin participarea oaspeților la slujba religioasă ucraineană la biserica ortodoxă din Valea Vișeului. Plăcut impresionați au rămas oaspeții din Ucraina, familiile Klympuş și Boiciuc, de frumusețea și semeția bisericii, de prestația părintelui Sacaluş și ai credincioșilor săi evlavioși, iar pe mine personal mă încerca în toate momentele acestea o emoție înălțătoare și evidente sentimente de mândrie patriotică locală.

În după-amiaza zilei de 26 iulie, pe o scenă

special amenajată în aer liber, din fața Căminului Cultural din sat, s-a desfășurat spectacolul literar-artistic, dedicat centenarului nașterii poetului Clempuş care a fost deschis oficial de primarul comunei Bistra, domnul Vasile Bumbar care a rostit un discurs. Și-au transmis salutul și alte personalități politice și culturale participante la eveniment. Prezentatoarea a fost, și de această dată talentata profesoară Lidia Spivaliuc.

Pe scenă s-au perindat formațiile artistice: „Zorea” din București, „Krasneanka” din Crasna Vișeului, „Sokoly” și „Vocile Ronei” din Rona de Sus, „Huțului veseli” din Bistra, „Nunta huțulă” din Valea Vișeului și Bistra și câțiva soliști ucraineni din zona folclorică maramureșeană - solistele Zina Hrețiu-Barbu, Neamciuc Liuba și violonistul Ivan Dobrotchi.

Ar fi de apreciat dragostea spectatorilor pentru actul cultural, care au reușit să reziste pe o ploaie nemiloasă, adăpostiți doar sub niște umbrele, până la sfârșitul programului.

Spectacolul literar-artistic a fost urmat de o masă festivă oferită participanților de către organizatori în Căminul Cultural. Seara s-a încheiat cu un bal ucrainean foarte reușit, la care a participat toată suflarea satului - tinerii și mai vârstnici, ca la o sărbătoare adevărată. Muzica și dansul ucrainean a răsunat până

noaptea târziu, cum rar s-a mai întâmplat pe aceste meleaguri. Mulți au realizat de-abia acum ce frumoasă și antrenantă muzică ușoară avem.

La final, țin să mulțumesc coorganizatorilor acțiunii, dar să-i rog, totodată, pe consătenii mei și pe cei care cinstesc memoria poetului Clempuş ca, așa cum a semnalat și poetul Ioan

La mormântul lui Havrylo Clempuş

Petrovai, să nu ne oprim aici. Să facem ca numele lui să nu dispară în neant, să organizăm o fundație sau asociație culturală, să facem demersuri ca acea Casă memorială să devină casă-muzeu. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Iaroslava-Oresea COLOTELO

Rebusiștii premianți

Fără a divaga prea mult pe tema deschiderii festive a noului an școlar, că doar dl ministru Daniel Funeriu, care a glăsuț indicând ca să nu se facă deschideri festive, ci să se treacă direct la desfășurarea orelor de curs, voi face niscaiva adnotări.

Parcă nu era rău, până mai anul trecut, când mai toată suflarea satului participa la desfășurarea festivităților prilejuate de începerea unui nou an școlar. Cei care intrau în clasa întâi veneau însoțiți de părinți, bunici, frați mai mari, unchi, ghiozdane în spate și cu frumoase buchete de flori pentru dna învățătoare. De la început vreau să spun că dl ministru Daniel Funeriu a vizitat școala din Măriței, cu câteva zile înainte de începutul anului școlar, fiind foarte mulțumit de felul în care se prezenta școala. O școală reabilitată, arătând mai bine, poate și decât unele școli din oraș. De fapt chiar așa și este.

Școala are încălzire centrală, grup social în interior, termopane, tehnică de calcul etc.

Una peste alta, deschiderea anului școlar a fost una sărbătorească, după care elevii și-au suflectat mânecele și au trecut la cele școlarești.

N-a putut lipsi, din cadrul scurtului ceremonial de deschidere, premiera, ca în fiecare an, a membrilor cercului Evrika. Toată vara ei au participat la activitățile desfășurate în cadrul Cercului.

După atâtea probleme rezolvate din publicațiile Crai nou, Magazin, Rebus și mai ales din publicațiile trustului de presă Elixir, cei mai buni au primit premii, chiar dacă-i criză. Ele constau în câteva reviste, aparținând trustului Elixir, precum și în dulciuri.

Au luat premiul I: Diana Apăvăloaie și Robert Sauciu, mențiuni: Tudor Grumeza și Maria Grumeza, iar premii de încurajare Robert Șveduneac, Alina Smocot și Lucian Babiuc.

Cum un număr de 3 elevi care au terminat clasa a VIII-a, actualmente fiind elevi în anul I, pe la diferite licee din Suceava, au făcut parte timp de șapte ani din cercul Evrika, vreau să le urez succes pe

Noul an școlar la Măriței

mai departe. Iată și numele lor: Andreea N. Robciuc, Alexandra Grișincu, Raluca Moscaliuc, Mădălina Holeiciuc și Ionela Havreliuc.

În județul Suceava, începând cu acest an școlar, s-au desființat 54 de unități de învățământ, 37 de școli cu clasele I-IV (majoritatea

Școala din Mărițea Mică. Primul an școlar a fost 1947-1948, iar ultimul 2009-2010, așa că începând cu data de 13.09.2010 (se pare că numărul 13...) aici nu se vor mai auzi glasuri de elevi. Unii dintre ei vor urma școala la Dănila, alții la Măriței. Așadar istoria se repetă, deoarece înainte de 1947 se

Porțile școlii din Mărițea Mică vor rămâne închise

cu învățământ simultan), 15 grădinițe și 2 școli cu clasele I-VIII. În județ funcționează 866 de unități de învățământ din care 228 cu personalitate juridică, celelalte ținând de școli cu personalitate juridică.

Printre cele 54 de unități de învățământ desființate, se află și

întâmpla exact la fel. Ce s-ar mai putea adăuga? Ei zic așa: „Fugit irreparabile tempus” (Vergiliu, Georgica, III, 284).

Kolea KURELIUK

La mulți ani (На многая літа), Ucraina!

O sală plină, în așteptare. Deodată, de pe scena mall-ului sucevean, se aude un anunț solemn: „Vom începe prin audierea imnurilor de stat - al Ucrainei și al României“. Sala se ridică în picioare. Când îți ascuți imnul național, e deja o emoție specială, dar când i se alătură și un alt imn, emoția devine mult mai impresionantă, matern-patriotică, de-a dreptul divină.

Așa ne-au răsunat cele două imnuri alăturate, în ziua de 26 august 2010, când prezentatorul a dat semnalul începerii serii culturale dedicate celei de-a XIX-a aniversări a proclamării independenței Ucrainei.

Evenimentul organizat de Consulatul General al Ucrainei de la Suceava a reunit, pe lângă oficialitățile locale, mulți invitați, precum și un numeros public, în majoritate, ucrainean. Consulul General, dl Vasyl Nerovnyi, a ținut un cuvânt de deschidere, subliniind importanța evenimentului istoric petrecut în ziua de 24 august 1991 pentru viața poporului ucrainean, punând accent pe dezvoltarea ascendentă, în ultimele două decenii, a relațiilor de bună vecinătate dintre România și Ucraina. La manifestare a luat parte și arhiepiscopul Sucevei și al Rădăuților, Î. P. S. Pimen, care, în cuvântarea sa, a chemat popoarele noastre la o „realistă și binecuvântată comuniune“, în baza credinței ortodoxe, care este, după cum o vedea renumitul teolog, om de cultură și spiritualitate europeană Dumitru Stăniloae, „un câmp de flori minunate, înveșmântate într-o îmbrăcăminte prețioasă, atât de variată în culori, înfățișare și arome“, căci „independența nu înseamnă, nicidecum, o izolare... Chiar și în epoca globalizării, promotorii acesteia își îndreaptă privirile către ortodoxie“, a continuat Înalt Prea Sfințitul arhiepiscop, „întrucât văd în ea salvatoarea valorilor morale ale omenirii, aflate într-un vicios pericol de degradare“. Au transmis salutul prietenesc al românilor către poporul vecin subprefectul județului Suceava și vice-președintele Consiliului Județean, urându-i, să învingă toate

greutățile și încercările, pe calea ce și-a ales-o, cu aproape două decenii în urmă.

Ideii comuniunii strânse, reciproc folositoare, între cele două state i-au fost consacrate ample și substanțiale părți ale alocuțiunilor rostite de către domnii: Victor Seredenciuc, vice-primarul Municipiului Suceava, Dorin Popescu, consulul general al țării noastre la Cernăuți, Valeriu Karbașevskiy, deputat în Rada Ucrainei. De asemenea, dintre invitați, prefectul județului vecin, Neamț, care, parafrazându-l pe N. Iorga, a subliniat că „popoarele noastre sunt mai apropiate decât cred toți, în general, chiar și decât cred ele însele, după cum mărturisesc înșiși Sfinții Paisie Velicikovski, de la Neamț, și mitropolitul Petru Movilă al Kievului - ctitori de neîntrecute academii duhovnicești -, precum și Regina Maria a României, care, încă în prima parte a secolului trecut, adresa ambelor popoare chemarea «să fie tari în credință», actuală și în condițiile de astăzi“.

Domnul Ioan Bodnar, prim-vicepreședinte al UUR și președintele filialei bucovinene, a mulțumit domnului consul pentru ajutorul prețios acordat în organizarea și desfășurarea unor importante acțiuni culturale în județ, cerând, totodată, în numele președintelui UUR, domnul deputat Ștefan Buciuta, care, din motive obiective, nu a putut participa la manifestarea de față, o mai intensă colaborare a Consulatului General cu Uniunea Ucrainenilor din România.

În cadrul festivităților au fost înmânate, din partea organizatorilor, diplome de onoare unor activiști culturali care s-au evidențiat în multe acțiuni desfășurate - Sanda Maria Ardeleanu, Lucia Mihoc, Ioan Bodnar, Iarema Oneșciuc, Nicolae Maidaniuc, cunoscutei formații artistice „Soacrele“ din Suceava (conducător muzical Aurora Huțanu), precum și mai nou înființatul grup coregrafic, cu specific ucrainean, „Kozaciok“ din comuna Bălcăuți (sub îndrumarea tânărului coregraf Petru Șoiman).

În partea a doua a sărbătorii, cei prezenți au fost invitați să urmărească un ales spectacol artistic, darul locuitorilor din județul sucevean, înfrățit spiritual cu regiunea Cernăuți, - omagiul dedicat evenimentului. Acesta a constat în cântece populare ucrainene (în interpretarea deja renumitelor SOACRE) și într-un potpuriu de dansuri cu specific folcloric ucrainean (în execuția talentaților artiști-copii bălcăuteni, ai KOZACIOK-ului). Asistența i-a aplaudat cu frenezie, căci a fost prinosul nostru de suflet la desăvârșirea acțiunilor comune, și, ridicându-se în picioare, a cântat, împreună cu ei, Многая літа, Ucraina, mulți ani trăiască! De asemenea, din partea oaspeților, am fost onorați tot cu muzică ucraineană, de data asta, deja pe parcursul gustărilor tradiționale, în interpretarea talentatului duet „Скриня“, format din soliștii Maria și Volodymyr LOBURAK. Memorabila seară interculturală s-a încheiat cu aversarea unei microexpoziții de pictură din Ucraina și cu vizitarea unui stand de produse culinare tradiționale ucrainene, din care ospitalierele gazde ne-au invitat să și degustăm. A urmat cina prietenească, la restaurantul mall-ului sucevean, unde cei invitați s-au delectat cu faimoasele bucate specifice poporului vecin și prieten, pe locul întâi situându-se, bineînțeles, vestiții ...colțunași umpluți cu piure de cartofi, puternic condimentat și foarte gustos. Locația, unde s-a desfășurat această sărbătoare de comuniune spirituală, prezenta ea însăși o vădită interferență culturală, - plecaciune, covârșită de iubire și respect pentru tradiție, pentru folclorul ambelor popoare, pe de o parte, și zvâcnirea spre ultramodern, prin spații deosebit de vaste și puternic luminate, pe de altă parte. Oamenii se despărțeau mulțumiți, cu sentimentul unei împliniri de suflet, având pe buze urarea de rămas bun, după caz (când La revedere!, când До побачення!).

Paul ȘOUCALIUC

Forfotă mare pe peronul gării din Suceava. Un grup de copii, destul de gălăgios și numeros, aștepta trenul spre Oradea. Nerăbdarea și bucuria, că puteau pleca în vacanța la care au visat tot anul școlar se puteau citi pe chipurile lor vioaie. Pe parcursul anului școlar, întrebau destul de des, dacă și vara aceasta, ca de patru ani încoace, vor putea vizita și alte locuri frumoase din țara noastră, însă profesoara lor evita un răspuns cert, poate pentru că nici ea nu-l cunoștea cu adevărat, sau poate pentru că îi place să le facă surprize. O fetiță blondă cu ochi albaștri, senini, mărturisea încântată că-și făcuse bagajul de două săptămâni, și ardea de nerăbdare să plece în tabără.

Iată că, în sfârșit, sosește și trenul mult așteptat, cu un prelung scârțâit de roți. Tot grupul urcă, organizat, în vagonul cu locuri rezervate și ocupă compartimentele destinate nouă. Călătoria a durat întreaga noapte, iar luni pe la prânz iată-ne ajunși la Oradea - oraș cu o istorie multimilenară, aflat la confluența Occidentului cu Orientul, un adevărat oraș „punte“ între două lumi. Acest oraș a reușit pe parcursul existenței sale să absoarbă și să configureze, conform propriei viziuni asupra lumii, tot ceea ce aveau mai bun cele două mari „plăci tectonice“ culturale. Bogăția economică a comunității, efervescența spirituală și gustul pentru frumos, au făcut aici, în urbea de pe malurile Crișului Repede, să își găsească loc de manifestare arhitecti de o valoare redevabilă și stiluri arhitectonice foarte apropiate Europei Centrale și Vestice. Vizitarea orașului ne-a ofer-

Dialog Intercultural

it șansa de a admira clădirile lui deosebite: Palatul Baroc (construit în perioada 1761 - 1777), Catedrala Romano-Catolică „Înălțarea Fecioarei Maria“, „Biserica cu Lună“, Șirul Canonicilor, Complexul „Vulturul Negru“, Teatrul de Stat, Cetatea Oradea (construită pe parcursul sec. XVI - XVIII).

În ciuda unei vremi mohorâte, care zilnic amenința cu ploaia, noi am reușit să ne bronșăm două zile la Ștrandul Felix, beneficiind totodată de efectele curative oferite de apele termale. O încântare pentru noi a fost să putem admira rezervația de nuferi albi și de lotuși din cadrul stațiunii Băile Felix.

În cea de-a patra zi a șederii noastre pe meleagurile orădene, ne-am propus vizitarea Peșterii Urșilor, una dintre cele mai spectaculoase peșteri din țară, o veritabilă perlă a Munților Apuseni. Grupul de copii s-a arătat deosebit de interesat, ascultând cu luare-aminte toate explicațiile oferite de ghidul turistic, mai ales că pășeau pentru prima dată într-o peșteră.

În urma acestor experiențe inedite, spre finalul șederii noastre, elevii au susținut un minirecital de cântece și dansuri ucrainene,

încununând astfel cu succes această activitate.

„Dialog intercultural pe meleaguri orădene“ este cel de-al patrulea proiect educativ inițiat de UUR în parteneriat cu DRI pentru elevii ucraineni din cadrul Școlii cu clasele I-VIII Călinești-Cuparencu, județul Suceava, coordonat de prof. Delia Martineac, în colaborare cu echipa de proiect formată din insp. Lucia Mihoc, prof. Lavinia Costiuc și prof. Bărlădianu Adela. Valoarea totală a proiectului realizat este de 23 294 lei, cu o contribuție din partea UUR de 18%.

Mulțumim domnului deputat Ștefan Buciuta pentru toată susținerea morală și materială acordată, ne bucurăm că apreciază și încurajează activitățile întreprinse de noi, acestea fiind o pârghie pentru conceperea unor noi proiecte, spre bucuria și satisfacția copiilor ucraineni din Călinești-Cuparencu. L-am avut alături de noi și pe domnul președinte al UUR - filiala Suceava, Ioan Bodnar, care, de fiecare dată, ne ajută în realizarea activităților culturale și educative. Mulțumim și doamnei inspector Lucia Mihoc că a făcut parte din echipa de lucru și s-a implicat activ în conceperea și realizarea celor patru proiecte derulate până în prezent.

Sperăm ca și pe viitor să ne putem bucura de implementarea unor astfel de proiecte în beneficiul tineretului ucrainean.

Mihaela Delia MARTINEAC

În perioada 24 - 25 iulie 2010, în satul Valea Vișeuului din județul Maramureș, sat cu populație preponderent ucraineană, s-a desfășurat manifestarea culturală „Aniversarea a 100 de ani de la nașterea poetului Havrylo Clempuș”, organizată de Uniunea Ucrainenilor din România, în colaborare cu Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, Direcția Relații Internaționale și Interculturalitate.

În prima zi a manifestărilor jubiliare a avut loc un simpozion literar dedicat vieții și activității scriitorului, desfășurat în sala festivă a Școlii Generale din sat, care a adunat o serie de personalități literare, politice și culturale din țară și din Ucraina. Au fost prezenți reprezentantul Ambasadei Ucrainei în România, dl consul general al Consulatului Ucrainei la Suceava, domnul Iuri Verbytskyi, deputatul ucrainenilor și președinte al UUR, domnul Ștefan Buciuța, reprezentanta MCPN, în persoana mea, domnul Mirosław Petrețchi, președinte al UUR - filiala Maramureș, domnul Ion Robciuc, vicepreședinte al UUR, redactor-șef al revistei „Curierul ucrainean”, domnul Mychailo Mihailiuc, scriitor și redactor-șef al ziarului „Ukrainskyi visnyk”, dl Mihai Traista, scriitor și redactor al revistei „Naș holos” și - surpriză plăcută - domnul Orest Klympuș, o persoană politică importantă în Ucraina - fost ministru al transporturilor, ambasador al Ucrainei în Ungaria, deputat în Parlamentul Ucrainei în două mandate și rudă a poetului, împreună cu distinsa sa soție, Maria Klympuș, precum și familia Vasyl și Liuba Boiciuc din Cernăuți (din cauza înăsprii regimului vizelor, formațiile artistice așteptate din Ucraina și unele personalități invitate nu au putut sosi).

Ne-am bucurat, totodată, de prezența unor personalități culturale din județ: consilierul Robert Ștrebel din partea Direcției pentru Cultură și Patrimoniu Național al județului Maramureș, scriitorul prof. Ioan Petrovai din Petrova, scriitorul ucrainean prof. Pavel Romaniuc din Rona de Sus, scriitorul Iuri Pavliș din Poienile de sub Munte, poetul huțul domnul Dumitru Coreniuc

Sărbătorirea Centenarului

UUR Maramureș din Sighetu Marmației a fost organizată o ședință a conducerii UUR, la care au participat reprezentanții majorității filialelor din țară, la Centenarul Clempuș au putut sosi câțiva dintre aceștia: dl Ivan Bodnar, președintele UUR - filiala Suceava, domnul Victor Semciuc, președinte al UUR - filiala Botoșani, dl Dumitru Cernencu, președintele UUR - filiala Dobrogea, domnul Ivan Ardelean, președinte al UUR - Cluj, dna contabilă a UUR, Mariana Andrei, cu soțul, și doamna Tereza Șendroi, secretara UUR.

Ne-am bucurat că Televiziunea a fost prezentă și ea printr-o echipă de filmare de la TVR 3, redacția de Cluj (mulțumim pe această cale doamnelor Maria Laver și Maria Cinar-Jiga), precum și presa, prin domnul Liviu Siman, de la ziarul „Glasul Maramureșului”.

Simpozionul a fost deschis de reprezentanta filialei locale a UUR, profesoara de limba și literatura ucraineană, doamna Lidia Spivaliuc, care a salutat prezența acestor înalți oaspeți,

mulți sosiți poate pentru prima dată în acest frumos și pitoresc sat de munte. Majoritatea lor și-au transmis saluturi calde și au rostit alocuțiuni, subliniind satisfacția că prin acest eveniment cultural de excepție ucrainenii au demonstrat că înțeleg să-și cinstească predecesorii. Numai cinstind trecutul, putem privi cu demnitate spre viitor.

Nu pot reproduce, din păcate, toate luările de cuvânt privitoare

la viața și activitatea poetului și multele amintiri frumoase despre poetul aniversat. Țin să subliniez că la prezentarea cărții, editate de UUR cu câteva luni în urmă, domnul Bogdan Clempuș a ținut să-și exprime bucuria unui deziderat împlinit - editarea celei de-a doua cărți de poezie, proză și amintiri despre poet - „Fluierul din Verhovyna”, la care și-a adus contribuția prin strângerea întregului material rămas după moarte, în urmă cu 20 de ani, a bunicului. După cum am semnalat într-un articol din această carte, atât nepotul Bogdan, cât și fratele său Nicolae (stabilit acum în America) și

tatăl lor, Bogdan cu soția, au vegheat într-una pentru păstrarea cu sfințenie a zestrei materiale și spirituale a poetului, a bogatei biblioteci, a casei memoriale moștenite, în stilul ei tradițional așa, cum și-ar fi dorit acesta. Cum la lansarea cărții a fost prezent și redactorul ei, domnul Mychailo Mihailiuc, și a ținut o cuvântare, satisfacția și recunoștința celor prezenți a fost cu atât mai mare.

Toate luările de cuvânt s-au desfășurat într-o

Aspect de la masa rotundă

atmosferă caldă, înălțătoare, distinsă și destinată, după cum se potrivește unui asemenea jubileu. Surpriza plăcută a constituit-o, printre altele, un moment poetic pregătit de un grup de copii ai Școlii din Valea Vișeuului, îmbrăcat în frumoase costume populare, care au rostit din versurile poetului, cu însuflețire și mândrie de consăteni. În aceste poezii el își revărsa atâta dragoste față de obârșia sa, față de costumul său huțul, față de instrumentele populare specifice locului („sopilka, floiara”) și binecuvântează cu evlavie satul său iubit („Буль благославленна Вишавська Долино”) și familia dragă în care a prins viață.

Din prestațiile participanților la simpozion au reieșit multe lucruri interesante, precum: cercetările despre studiile făcute de poet la Cernăuți, evidențiate de doamna profesoară Liuba Boiciuc, despre participarea lui în Ucraina la viața culturală și politică a vremii, despre suferințele fizice la care era supus în permanență; dar cea mai neașteptată surpriză a constituit-o faptul că s-a aflat abia atunci, pentru întâia oară, că în Ucraina mai trăiește fiica poetului, care-i poartă numele și care își căuta tatăl. În vremurile tulburi ai războiului, Havrylo Clempuș, după ce a plecat din Cernăuți, a întemeiat o familie într-un sat din regiunea Ternopil, de care se pare că a fost silit, în mod brutal, să se dezică, fiind exilat în Rusia, la Sverdlovsk, neputând să se mai întoarcă la fiica sa, despre care i s-a spus că ar fi murit. Se considera indezirabil și a preferat să se întoarcă acasă, în România. La descoperirea acestei triste și plăcute totodată realități a contribuit doamna Jaroslava Harteányi din Budapesta, președinta Organizației Ucrainenilor din Ungaria și președinta Congresului European al Ucrainenilor. Domnia sa a ținut să-și transmită salutul participanților la eveniment, pe care am avut onoarea să-l citesc.

(Continuare în pagina 10)

Ansamblul „Zorea” în spectacol

din Bistra, prof. Iuliu Manuleac, fost președinte al UUR - filiala Maramureș, ing. Vsevolod Verșchora, președintele UUR din Anina, directorul Căminului Cultural Nicolae Maricec și, bineînțeles, gazda întâlnirii de la școală, directorul Onujec Vasile, dar și o seamă de distinși fii ai satului, pe care nu-i pot enumera chiar pe toți, dar care au venit să se împărtășească din bucuria acestui frumos eveniment. Din America a sosit special fiica satului și fiica adoptivă a poetului, Iulia Bucek, împreună cu soțul ei.

Dat fiind faptul că în preziua manifestării de la Valea Vișeuului, la proaspăt renovatul sediu al

